

Ёшларга йўл кўрсатилган
фурсатдан янги қадам
бошланади

3-с.

“Болаларни шайтонлардан
кўрқитмангиз...”

4-с.

ЎЗБЕКИСТОН МАҲАЛЛАЛАРИ УЮШМАСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ, МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ ГАЗЕТАСИ

2026 ЙИЛ
26 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

Mahalla

№78
(2406)

ХАЛҚҚА ЯНАДА ЯҚИН

WWW.UZMAHALLA.UZ

МАҲАЛЛА ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ АСОСИЙ БУЮРТМАЧИСИГА АЙЛАНАДИ

НУҚТАИ НАЗАР

ОБОДЛИК ШУУРДА
ҚАДР ТОПСА —
КЎЧАГА ҲАМ,
ҚАЛБГА ҲАМ КЎЧАДИ

Президент Шавкат Мирзиёевнинг сўнгги бир ҳафтада икки ҳудудга — Қорақалпоғистон Республикаси ва Андижон вилоятига ташрифларида маҳалла мавзусининг икки муҳим қирраси бир-бирини тўлдирган ҳолда намён бўлди.

Қорақалпоғистон Республикасида маҳалла ва кўча бийлари, нурунийлар билан ишлаш, раҳбарларнинг ҳудудни эрта тонгдан айланиб, аҳоли билан беvosита мулоқот қилиши, кўча ва ариқларни тоза сақлаш, дарахт ва гулларни кўпайтириш масалаларига ургу берилди. Андижон вилоятида эса бу ёндашув яна бир муҳим ғоя билан бойитилди: маҳалла ободлиги ҳар бир инсоннинг меҳнати ва дахлдорлиги билан яратилади.

Бир қарашда бу фикрлар турли вазифалардек кўринади. Аслида, улар ягона тизимнинг икки палласини ифодалайди. Бири — раҳбарнинг ҳудудга яқинлашиши. Иккинчиси — инсоннинг ўз ҳудудига дахлдорлиги кучайиши. Биринчи жараён бошқарув маданиятига, иккинчиси жамоатчилик маданиятига тааллуқли. Иккаласи бирлашгандагина маҳаллада барқарор ўзгариш юзага келади.

Давоми 2-сиффада.

Маҳалла тажрибаси янги мулоқотларга йўл очди

Ўзбекистон маҳаллалари тажрибасини ўрганиш мақсадида Япония ва Қозоғистон давлатлари делегациялари мамлакатимизда бўлди.

Япониянинг Нагоя университети Таълим ва инсон ресурсларини ривожлантириш олий мактаби профессор-ўқитувчилари Самарқанд вилоятининг “Кони-гил” маҳалласида жойлашган “Мерос” хусусий корхонасига таширф буюриб, ҳудуддаги туризм қишлоғи фаолияти билан яқиндан танишишди.

Таширф давомида меҳмонларга туризмни ривожлантириш, миллий ҳунармандчилик анъаналарини асраб-авайлаш,

маҳаллий аҳоли бандлигини таъминлаш ҳамда сайёҳлар учун яратилаётган шарт-шароитлар ҳақида маълумот берилди.

Шунингдек, Нагоя университети вакиллари “Кони-гил” маҳалласида фаолият юритаётган “маҳалла еттилиги”нинг иш жараёни, ҳудуд аҳолисини қўллаб-қувватлаш, ижтимоий масалаларни ҳал этиш ва маҳаллада туризмни ривожлантириш борасидаги амалий тажрибаларни ўрганиб, катта қизиқиш билдиришди.

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

Давоми 2-сиффада.

ПРЕЗИДЕНТ КЕЛГАН МАҲАЛЛА ҲАМИША ОБОД, ОДАМЛАР ТУРМУШИ ФАРОВОН, ЭНГ МУҲИМИ, ТАФАККУР ЎЗГАРГАНИ ГУВОҲИМИЗ

КУН НАФАСИ

Президент Шавкат Мирзиёев 23-24 сентябрь кунлари Андижон вилоятига таширф буюрди

Икки кунлик сафар давомида давлатимиз раҳбари вилоятдаги ислохотлар натижалари билан танишди, янги лойиҳалар ва ишлаб чиқариш қувватларини кўздан кечирди, маҳаллалардаги бунёдкорлик ишларига эътибор қаратди. Янги корхона ва объектларни ишга тушириш маросимларида иштирок этиб, вилоятни янада ривожлантиришнинг устувор вазифалари муҳокамасига бағишланган йиғилиш ўтказди.

Айтиш керакки, давлатимиз раҳбари сўнгги тўққиз йилда Андижон вилоятига амалий таширф билан тўққиз мартаба борди. Охириги таширф бундан бир йилу беш ой аввал — 2025 йил 15-16 апрель кунлари амалга оширилган эди.

Шу давр оралиғида вилоят ҳаётида кўплаб ўзгаришлар юз берди, янги лойиҳалар ишга тушди, аҳоли учун янги имкониятлар яратилди. Айни жиҳатдан Президентимизнинг ҳар бир таширфи Андижон учун навбатдаги воқеа бўлибгина қолмай, ортда қолган даврда қилинган ишларга назар ташлаш, эришилган натижаларни одамлар ҳаёти билан ўлчаш ва кейинги босқич вазифаларини аниқ белгилаб олиш имконини ҳам беради.

Давоми 2-сиффада.

МОҲИЯТ

“МАҲАЛЛАНИ ЯШИЛЛАШТИРИШ” ПАКЕТИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ

“Яшил макон” умуммиллий лойиҳасини амалга оширишда маҳаллалар ролини кучайтириш ва ҳудудларнинг яшиллик даражасини тубдан оширишга доир чоратадбирлар тўғрисида”ги Президент фармони қабул қилинди.

Фармонга кўра, 2026 йил 1 октябрдан республикада тозалик ва озодлик долзарб икки ойлги ўтказилади. Бунда 2026 йил 1 октябрдан бошлаб, яшил ҳудудлар жойлашувини аниқлаш, ерларни тайёрлаш, қўчат ва буталар захирасини яратиш чоралари кўрилади.

2027 йил 1 январдан “Яшил маҳалла” лойиҳаси доирасида “Маҳаллани яшиллаштириш” пакети жорий этилади. Шунингдек, маҳаллаларга ўрмончи-мураббий ходим бириктирилади. “Маҳалла еттилиги” аъзолари ҳар экиш мавсуми бошланишидан олдин бир мартаба қисқа ўқув курсларида ўқитилади.

Фармонга кўра, 2026 йил куз мавсумидан ер майдони чекланган маҳаллаларда, кўп квартирали уйлар оралиғида, мактаб ва богчалар ҳовлиларида маҳалла микроўрмонлари ташкил этилади. Ер ажратиш имконияти бўлмаган ёки бетон ва асфальт қопламани ҳудудларда жамоатчилик кичик боглари барпо этилади.

ИРОДАСИЗ ВУЖУД, БУ —
ИМКСИЗ ЙЎЛДАН ДАРАК!

7

ЯҚИН
ҚАРИНДОШ
БИЛАН ҚУДА-
АНДА БЎЛИШ
ЖОИЗМИ?

8

“Mahalla” — ҳар куни янги фикр, янги қараш...”

Сотимбой ҚУРБОНОВ,
Хонқа туманидаги
“Қорамози” маҳалласи раиси:

— Маҳалла раиси учун ҳар бир кун одамлар билан мулоқот, муаммони эшитиш ва унинг ечимини излаш билан ўтади. Шунинг учун фаолиятимизга дахлдор янгилик, тажриба ва фикрларни

мунтазам ўқиб бориш муҳим. “Mahalla” — йиллар давомида ана шу эҳтиёжни қондириб келаётган нашр саналади. Баъзан бошқа ҳудуддаги оддий бир ташаббус ҳам биз учун янги ғояга айланади. Шу маънода газета мен учун маҳалла ҳаётини англаш ва иш тажрибасини бойитишнинг бир воситасидир.

2027 йил учун газетага обунани биринчи бўлиб расмийлаштирдим. Буни оддий обунадан кўра, ўз касбимга бўлган муносабатимнинг бир қисми, деб биламан. Чунки маҳаллада яхши натижага эришиш учун фақат кундалик иш билан чекланиб қолмасдан, изланиш, ўрганиш ва бошқалар тажрибасидан хулоса чиқариш ҳам керак. Газета ҳар бир маҳалла фаолига ўз ишига бошқача назар билан қараш, янги ечим излаш учун туртки беради.

МЕН ОБУНА
БЎЛДИМ,
СИЗ-ЧИ?

ЎЗБЕКИСТОН
МАҲАЛЛАЛАРИ УЮШМАСИ
ТАШАББУСИ билан
Чиноз туманида ўтказилган
сайёр қабулда 100 нафарга яқин
фуқаро иштирок этди.

Қарши шахрида
“МАҲАЛЛА ЕТТИЛИГИ”
ВАКИЛЛАРИ УЧУН
миграция соҳасида
коммуникация бўйича
тренинг ўтказилди.

ПИСКЕНТ ТУМАНИДАГИ
“САИДОБОД” МАҲАЛЛАСИДА
“Ташаббусли спорт” лойиҳаси
доирасида бунёд этилган
янги спорт майдончаси
фойдаланишга топширилди.

2 Раҳбар ҳудудни ҳис этиши, аҳоли маҳаллага эғалик қилиши, нуронийлар тажриба билан йўл кўрсатиши, ёшлар ташаббус билан ҳаракат қилиши керак

Давом. Бошланиши 1-саҳифада.

Президент келган маҳалла ҳамиша обод, одамлар турмуши фаровон, энг муҳими, тафаккур ўзгаргани гувоҳимиз

Анджонликлар Президентимиз таширфини катта мамнулик билан қутиб олди. Кўчалардаги байрамона кайфият, одамларнинг самимий эҳтироми ва давлат раҳбарини ўз ҳудудида кўришдан бўлган қувонч — бу таширфининг халқ ҳаётидаги маънавий аҳамиятини ҳам кўрсатди.

Анджон вилоятидаги маҳалла раислари ҳам бу таширфини ана шу нуқтан назардан қабул қилди. Улар учун Президентнинг ҳудудга таширфи — маҳалладаги ўзгаришлар, аҳоли билан ишлаш натижалари ва олдинда турган вазифалар ҳақида яна бир бор мулоҳаза юритишга туртки бўлди. Зотан, одамларни ишли ва даромадли қилиш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, ободлик ва инфратузилмани яхшилаш, ёшлар ва эҳтиёжманд оилалар билан манзилли ишлаш каби вазифалар энди маҳалла ҳаётининг кундалик кун тартибига айланган.

Таширф таассуротлари ва унинг маҳалла ҳаётидаги аҳамияти ҳақида Анджон вилоятида фаолият юритаётган маҳалла раислари фикрлари билан танишамиз.

МАҲАЛЛАДАГИ ЎЗГАРИШ ОДАМЛАР ҲАЁТИДА СЕЗИЛСА, НАТИЖА ШУ!

Табассум ИСРОИЛОВА,
Анджон шахридаги

“Баркамол” маҳалласи раиси:

— Маҳаллада йигирма олтми йилдан буйён ишлайман. Шу йиллар давомида кўплаб ислохотлар, ўзгаришлар ва янгилаштиришга гувоҳ бўлдим. Аммо буғунги ўзгаришларнинг кўлами ва мазмуну мутлақо бошқача.

Айниқса, Президентимизнинг вилоятимизга таширфи давомида маҳаллалар ҳаёти, аҳоли турмуши ва ҳудудларни янада ривожлантириш билан боғлиқ вазифаларга алоҳида эътибор қаратилгани биз, маҳалла раислари учун ҳам катта масъулият юклади. Зеро, маҳалладаги ҳар бир ўзгаришнинг қиймати одамлар ҳаётида қандай натижа бераётгани билан ўлчанади.

Биргина “Баркамол” маҳалласи мисолида айтсам, пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги “Богимайдон” маҳалласи тажрибасини ўрганиб, уни ўз ҳудудимиз шароитига мослаштирдик. Шу асосида ўтган асрнинг 70-80-йилларида қурилган 39 та кўп қаватли уйнинг коммунал тизими таъмирланди, ташқи қисмлари ободонлаштирилди. Кириш эшиклари замонавий темир эшикларга алмаштирилиб, “SOS” чақирув тугмалари ва видеокузатув қурилмалари ўрнатилди. Натижада маҳалламиз жиноятчиликдан холи ҳудудга айланди.

Кўп қаватли уйларда яшовчилар учун яна бир муҳим масала — маросимларни ўтказиш шароити эди. “Маҳалла гузари” ва “Нуронийлар маскани”нинг барпо этилиши билан бу муаммо ҳам ҳал бўлди. Энди қўни-қўшнилар тўй-маъракада бирга бўлиш, тандирда нон ёпиш, ош-овқат тайёрлаш жараёнида ҳамжihatликлни мустаҳкамлаш имконига эга.

Нуронийлар ҳаётида ҳам маҳалланинг ўзинга хос анъанаси шаклланди. Ҳар яшанба кунни бир пиёла чой устида маҳалладаги масалаларни муҳокама қиламиз. Нуронийлар кенгаши раиси Гулнора Йўлдошева бошчилигидаги отахон ва онахонлар ёшлар тарбияси, oilавий низоларнинг олдини олиш ва ҳудуд оёйсыйшталигини таъминлашда фаол иштирок этмоқда.

Ёшлар учун 1,5 километрлик пиёдалар йўлакчаси, 6 та воркаут ва 8 та болалар майдончаси, 2 та минн-футбол майдони ташкил этилди. Янги “Маҳалла маркази”да савдо дўкони ва гўзаллик салони иш бошлади. Чеварчилик маркази эса, хусусан, миграциядан қайтган хотин-қизларни касб ва даромад билан таъминлашга хизмат қилмоқда. Маҳалламизнинг хизмат кўрсатиши ва чеварчиликаси ихтисослаштирилиши бу жараёни янада кенгайтди.

Биз учун яна бир муҳим ўзгариш — маҳалла идорасининг шароити. Илгари икки хонали бинода фаолият юритган бўлсак, бугун замонавий кўп қаватли уйнинг биринчи

қаватида барча қўлайликларга эга марказда ишляпмиз. “Еттилик”нинг ҳар бир аъзоси учун алоҳида хизмат хонаси мавжуд. Бу, аввало, аҳолига хизмат кўрсатиш сифати ва тезкорлигини оширди.

Бугун “Баркамол”да яратилган шароитлар одамларнинг кундалик ҳаётига кириб борапти: кимдир ишли бўлди, кимдир касб ўрганди, кимдир спорт билан шуғулланишни бошлади, яна кимдир маҳалла ҳаётида фаол иштирок этияпти. Энг катта натижа — одамларнинг маҳаллага бўлган муносабати ўзгарди. Биз “Баркамол”да ана шу муҳитни шакллантиришни мақсад қилганмиз.

ПРЕЗИДЕНТ КЕЛГАН МАҲАЛЛАДА МАСЪУЛИЯТ ҲАМ ОРТДИ

Азизбек ҒОИПОВ,
Анджон шахридаги

“Ўрикзор” маҳалласи раиси:

— Анджонликлар Президентимизнинг ҳар бир таширфини алоҳида интиқлик билан қутишади. Чунки давлатимиз раҳбарининг ҳар бир таширфи ортидан ҳудуд ҳаётида янги ўзгаришлар, янги лойиҳалар, янги имкониятлар пайдо бўляпти. Иш ўринлари яратилляпти, маҳаллалар обод бўляпти, аҳолининг турмуш шароити яхшиланяпти.

Бу галги таширф эса биз — “Ўрикзор” маҳалласи аҳолиси учун бутунлай бошқача хотира бўлиб қолди.

Президентимиз қутилмаганда маҳалламиз ҳудудида ташкил этилган гастрономик туризм кўчасига таширф буюрди. Кўча бўйлаб сайр қилди, тадбиркорлар ва аҳоли билан мулоқотда бўлди. Бу воқеа маҳалладаги кайфиятни бир зумда ўзгартдириб юборди. Бугун ҳам одамлар

“бизнинг маҳаллага Президент келди”, деб қувонч билан гапиришяпти.

Лекин бу таширф биз учун фақат қувончли воқеа бўлиб қолмади. У “маҳалла еттилиги” зиммасидаги масъулиятни ҳам яна бир бор ҳис қилдирди. Чунки Президент маҳаллага келганида бу ердаги ҳар бир ўзгариш, ҳар бир яратилган имконият, энг аввало, аҳоли ҳаёти билан ўлчанади.

Машраб ва Сарикуй кўчаларини қамраб олган гастрономик туризм кўчасининг умумий узунлиги 1,2 километр. Лойиҳанинг умумий қиймати 18 миллиард сўм бўлиб, шундан 8 миллиард сўми республика бюджети, 10 миллиард сўми тадбиркорлар маблағлари ҳисобидан молиялаштирилди. Бу ерда пиёдалар ва велосипедлар учун кенг ва хавфсиз йўлақлар барпо этилди, замонавий ландшафт дизайни яратилди, фавворалар ва ёритиш воситалари ўрнатилди. Суратта тушиш ҳудудлари, очиқ спорт майдончалари, болалар учун эко-майдонлар ва oilавий дам олиш масканлари ташкил қилинди.

Энг муҳими, бу ўзгаришлар 34 та кўп қаватли уйда истиқомат қиладиган беш мингта яқин аҳолининг кундалик ҳаётига кириб борди. Илгари бу ерда одамлар сайр қилиши, фарзандлари билан вақт ўтказиши учун бундай қўлай маскан йўқ эди. Энди эса кечки пайт оилалар фарзандлари билан сайрга чиқяпти, эрталаб аҳоли бадантарбия билан шуғулланияпти.

Мазкур кўчадаги 35 та савдо объектида 30 та тадбиркорлик субъекти миллий ва замонавий таомлар, савдо, кўнгилчоарлик ҳамда дам олиш хизматларини кўрсатмоқда. Китоб савдо дўконининг ташкил этилгани эса маҳалла аҳолиси, айниқса, китобхонлар учун яна бир яхши янгилик бўлди.

Демак, бу ерда гап фақат обод кўча ёки замонавий дам олиш маскани ҳақида бораётгани йўқ. Бу кўча тадбиркор учун — янги бозор, аҳоли учун — янги хизмат ва имконият, ишсиз фуқаро учун — иш ўрни, маҳалла учун эса — қўшимча иқтисодий ҳаракат нуқтасига айланди.

Президентимиз раислигида ўтказилган йиғилишида “маҳалла еттилиги” олдига ҳам аниқ вазифалар қўйилди. Биз бу вазифаларни маҳалладаги ҳар бир oilанинг ҳаётига дахлдор масъулият сифатида қабул қилдик. Энди “Ўрикзор”да ҳар бир янги иш ўрни, ҳар бир тадбиркорлик ташаббуси, ҳар бир обод маскан ва ҳар бир oilанинг фаровонлигида Президент ишончини оқлаш учун бор куч ва имкониятимизни ишга соламиз.

Рустам ЮСУПОВ тайёрлади.

Давом. Бошланиши 1-саҳифада.

Санжар ИСМАТОВ.

МУАММОНИ УНИНГ ИЛК БЕЛГИСИДА КЎРИШ ЗАРУР

Маҳаллада ободликни кўз билан кўриш мумкин. Янги асфальт, текисланган йўлак, оқарган ариқ, қатор экишган дарахтлар, гулгара бурканган кўча — булар ободликнинг ташқи белгиси. Лекин унинг ичкарисида кўзга дарҳол ташланмайдиган яна бир манзара бор. Бу — одамларнинг ўз кўчасига, қўнисига, дарахтига, ариғига, умумий ҳудудига муносабати. Ана шу муносабат ўзгармаса, қанча маблағ сарфланмисин, қанча меҳнат қилинмисин, ободликнинг умри узоқ бўлмайди.

Қорақалпоғистонда раҳбарларнинг ишни эрта тонгдан ҳудудни айланиш ва аҳоли билан мулоқотдан бошлаши зарурлиги ҳақидаги фикрни фақат иш тартибига қўйилган талаб сифатида тушуниш тўғри бўлмайди. Бунинг ортида маҳаллани қозғоздаги маълумотлар орқали эмас, ҳаётнинг ўзи орқали англаш талаби бор.

Эрта тонгда кўча бошқача кўринади. Одамлар ишга, болалар мактабга, катталар юмушга отланади. Ариқда сувнинг оқиши, кўча тозаллиги, йўлакнинг ҳолати, дарахтларнинг парвариши, аҳолининг кайфияти — буларнинг барчаси ҳудудда юрган одамга кўринади. Бир неча дақиқалик мулоқотда эса ҳисоботда акс этмайдиган муаммо айтилиши мумкин. Шунинг учун маҳалла раҳбарининг ҳудудда юриши муаммони унинг илк белгисида кўриш учун зарур.

Анджондаги фикр эса шу жараёнинг иккинчи қисмини очиб беради. Раҳбар кўради, ташкил қиладди, имконият яратади. Лекин маҳалладаги ҳар бир кўчани раҳбарнинг ўзи назорат қилиб юра олмайди. Ободликнинг ҳақиқий кафолати — аҳолининг ўзи шу ишга эга чиқишида.

Шунинг учун бу икки таширфи бирлаштириб турган асосий ғояни шундай ifодалаш мумкин: раҳбар одамларга, аҳоли эса маҳалла масъулиятига яқинлашиши керак. Ана шу икки ақинлик бирлашган жойда натижа пайдо бўлади.

БИЗДА БУНИНГ ТАЙЁР ИЛДИЗИ БОР...

Эътиборли эъҳати шундаки, бу ғоя жамиятимиз учун мутлақо янги тушунча эмас. Аксинча, унинг илдизи миллий ҳаёт тарзимида бор...

Бизнинг маҳаллада бировнинг уйи ёнидаги дарахт фақат унинг дарахти бўлмаган. Бир хонадоннинг муаммоси кўпинча қўни-қўшининг ҳам ташвишига айланган. “Хашар” деган тушунчанинг қадри ҳам шунда. Одамлар бир жойга йиғилиб, фақат ишни бажариб кетмаган. Бир-бирининг ҳолидан хабар олган, қўни-қўшни билан елкадош бўлган.

Шунинг учун хашарни фақат меҳнат шакли деб қабул қилиш миллий тажрибамизнинг маъносини тирайтди. Хашар — дахлдорликнинг жамоавий кўриниши. “Бу иш менга ҳам тегишли”, деган қарашнинг амалдаги ifодаси. Бугунги вазифа ана шу қадимий мазмунни замонавий маҳалла ҳаётига мослаштиришдан ibорат. Хашарни бир кунда ўтказиладиган тадбир сифатида эмас, унинг руҳини кундалик ҳаётга олиб кириш керак.

Кўчани тозалаш учун хашар кунини қутиб ўтирмайдиган, экилган дарахтни навбатдаги ободонлаштириш тадбиригача ташлаб қўймайдиган, ариқча чиқинди ташлаши ўзининг ҳам ор-номусига зид, деб биладиган муносабат шу руҳнинг бутунги кўриниши бўлади.

Яна бир жиҳат — oilа ўз уйини асрайди, чунки уни ўзиники, деб билади. Энди шу туйғунни кўчага ҳам олиб чиқиш керак. “Менинг уйим” деган тушунча “менинг кўчам”, “менинг маҳаллам” деган тушунча билан туташганда, ободликни табиий равишда талаб қиладиган муҳит шаклланади.

Бунинг учун маҳаллаларда ҳар бир кўча бўйича жуда оддий тизим яратиш мумкин. Кўчанинг ободлик ҳаритаси тузилади: қаерда дарахт бор, қаерга янги кўчат экиш мумкин, қайси ариқ таъмирталаб, қаерда чиқинди муаммоси бор, қайси жой болалар учун хавфсиз эмас? Кейин ҳар бир йўналиш бўйича масъул белгиланади. Лекин масъул битта фаол эмас — кўча аҳолисининг ўзи бўлади.

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

Таширф давомида ушбу ҳудудлардаги маҳаллаларда савдо-хизмат кўрсатиш, мебель ишлаб чиқариш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва қадқолаш лойиҳалари, ижтимоий соҳа объектлари, маҳаллалардаги “Бир маҳалла – бир маҳсулот” тамойили асосида маҳсулот етиштираётган тадбиркорлар фаолияти билан танишилди.

Шунингдек, маҳалла имкониятларидан самарали фойдаланиш, тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш ўринлари ва барқарор даромад манбаларини яратиш масалалари юзасидан фикр ва тажриба алмашилди. Қозоғистон делегацияси вакиллари ўз ҳудудларидаги илгор тажрибалар билан ўртоқлашиб, истиқболдаги ҳамкорлик йўналишларини муҳокама қилдилар.

ОБОДЛИКНИНГ ҚАЛЪДА УМРИ УЗОҚ БЎЛАДИ...

Ота-она кўчага чиқинди ташламаса, бола ҳам бундан ҳулоса олади. Катталар дарахтга сув куйса, болалар унинг қадрини англайди. Нуронийлар кўча ободлигига бошқоқ бўлса, ёшлар жамоат ишини қадрлашни ўрғанади. Миллий тарбиянинг кучли эъҳати ҳам шунда — насихатдан кўра намуна кўрқоқ тарбиялади.

Сўнгги икки таширфда билдирилган фикрларнинг маҳалла учун аҳамияти ҳам ана шу ерда намоён бўлади. Қорақалпоғистондаги ҳудудга яқин раҳбарлик, Анджондаги инсон дахлдорлиги ҳақидаги ёндашув бир-бирини тўлдириб, маҳалла тараққиётининг муҳим формуласини кўрсатиш — сен тинч”, “бир кунлик меҳнат — бир йиллик роҳат” каби қарашлар бекорга шаклланмаган. Хашар ҳам, қўшничилик ҳам, каттага ҳурмат ҳам бир ҳақиқатни ўргатган: инсон ёлғиз яшамайди. Унинг уйи кўчага, кўчаси маҳаллага, маҳалласи эса бутун юртга туташади. Шу боис бугун маҳалла ободлигига ҳам шу қадимий туйғу билан қараш керак.

Кўчани кимдир келиб обод қилиб беришни қутишдан кўра, унинг ободлигига ўзини дахлдор деб билиш — энг катта ўзгариш. Президентнинг сўнгги таширфларида айтилган фикрлар биздан айнан шу муносабатни талаб қилмоқда. Энди ҳар бир маҳаллада амалга оширилган ташаббуснинг ортида уни асрайдиган одам, экилган кўчатнинг ортида уни парваришлайдиган кўча, обод қилинган кўчанинг ортида уни тоза сақлайдиган маданият туриши зарур. Шундагина тозалик, ободлик бир кунлик тадбир бўлиб қолмайди — унинг руҳи кундалик ҳаётга, одамлар қалбига кўчади. У ерда эса унинг умри узоқ бўлади...

Сентябрь-октябрь ойларида
АҲОЛИ ТОМОРҚАЛАРИ
ТЎЛИҚ ХАТЛОВДАН
ЎТКАЗИЛИБ, тўқсонбости
ва бошқа юқори даромадли
экинлар экиш ташкил этилади.

Агар лидер тадбиркор 10 та
оилани ўз бизнесига жалб
қилса, унга 500 МИЛЛИОН
СЎМГАЧА ГАРОВСИЗ
КРЕДИТ ОЛИШ имконияти
яратилди.

Камида 1 минг нафар ишчиси
бўлган корхоналарда
БЕШ ЙИЛ ИШЛАГАН
ХОДИМЛАРГА
фарзандларининг шартнома
тўлови қоплаб берилади.

Камбағалликдан чиқиш аввал тафаккурда, сўнгра меҳнатда намоён бўлади

Бандлик — бу шунчаки фуқаронинг маълум бир иш жойига эга бўлиши ёки ойлик маош олиши, дегани эмас, балки инсоннинг ўз ҳалол меҳнати билан оиласи ризқини топиши, жамиятда муносиб ўрин эгаллаши ва ўз келажагига қатъий ишонч билан қарашидир.

КИЧИК ЛОЙИҲАДАН КАТТА НАТИЖА

Мерос, бу — миллий бойлик яратишнинг санъатидир

Шиддат билан ривожланаётган глобаллашув ва юқори технологиялар асрида баъзи тармоқлар борки, вақт ўтиши билан ўз аҳамиятини йўқотмайди, аксинча, янгича иқтисодий тизим ва қадр касб этади. Ана шундай соҳалардан бири — йилқичилиқдир.

Хайрулло ФАЙЗ.

Ота-боболаримиздан мерос қолган бу қадимий касб бутун нафақат миллий ўз-лиқни англаш тимсоли, балки Ўзбекистон қишлоқ жойларини ривожлантиришнинг янги ва истиқболли “драйвер”ига айланиб бормоқда. Нега деганда, бу соҳа фақатгина гўшт ва сут маҳсулотлари етиштириш билан чекланиб қолмай, бир вақтнинг ўзида қишлоқ хўжалиги, хизмат кўрсатиш, спорт ва туризм каби бир нечта йирик тармоқларни ўзида бирлаштира оладиган кўп қиррали кучга эга.

Учқўрғон туманида шаклланаётган тажриба бу фикрнинг аққол амалий исботидир. Тумандаги “Тегиримон” маҳалласида яшовчи ёш тадбиркор Салоҳиддин Мелибоевнинг фаолияти соҳани замонавий талаблар асосида қандай ташкил этиш мумкинлигини кўрсатиб бермоқда. Учинчи авлод вакили сифатида чаван-дозлик ва от совитиш ҳадисини пухта эгаллаган Салоҳиддин бутунги кунда ўз хўжалигида 20 бош зотли, наслдор отларни парваришламоқда.

Унинг тажрибасини таҳлил қиладиган бўлсак, фаолиятида иқтисодий барқарорлиқни таъминловчи иккита муҳим йўналиш кўзга ташланади. Хўжалиқнинг асосий йўналиши гўшт етиштиришга иxtисослашган. От гўшти (қазиз-қарта) халқимизнинг сеvimли ва шифобахш таомларидан бири бўлиб, бозорда унга бўлган талаб доимо юқори. Бу эса тадбиркорга барқарор молиявий оқимни таъминлайди. Шунингдек, бу ерда миллий гурури-миз бўлган улоқ-қўпқари мусобақалари

учун махсус аргумоқлар тайёрланади. Жараён катта маҳорат, вақт ва илмий ёндашувни талаб этади. Мусобақаларда голиб чиққан ёки юқори салоҳиятга эга зотдор отларнинг бозордаги қиймати жуда баланд бўлиб, йилқичилиқнинг энг даромадли соҳаларидан биридир.

Жаҳон тажрибаси шунини кўрсатадики, ривожланган давлатларда от спорти фестиваллари йирик сайёҳлик омилига айланган. Саёҳатчилар фақат табиатни томоша қилишни эмас, балки маҳаллий маданият ва урф-одатларни ҳис қилишни исташади. Учқўрғон каби табиати гўзал худудларда йилқичилик базасида этнотуризм масканларини ташкил этиш — ички ва ташқи туризмни янги bosқичга олиб чиқади. Бу эса қишлоқ жойларида хизмат кўрсатиш сифатини оширмоқда. Янги иш ўринлари яратилишига хизмат қиляпти. Ёш авлод орасида соғлом турмуш тарзи ва от спортига бўлган қизиқишни кучайтирмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, замонавий бизнес фақат соф фойда кетидан қувиш эмас. Бу — миллий қадриятларни асраш, уларни замонавий иқтисодиёт талабларига мослаштириш ва келажақ авлод учун моддий ҳамда маънавий бойлик яратиш санъатидир.

Карамдан мўл ҳосил олмоқчимисиз?

Бу сабзавот тури совуққа чидама.
Унинг яхши ўсиб, ривожланиши
учун ўртача 15-18 даража ҳарорат
маъқул. Шу сабабли эрта баҳорда
экилади.

Зафар ОРТИҚОВ,
Қишлоқ хўжалиги вазири
бошқарма бошлиғи.

Ўзбекистонда тезпишар, ўртапишар, кечпишар навлари бор. Унинг экиш даври вилоятлар иқлимига мос бўлади. Жумладан, марказий худудларда тезпишар навлар

янгидеки киригамиз. Бу эса мижоз учун ҳам қўлай — янгисини сотиб олиш ўрнига мавжуд буюмини янгилаш имконияти пайдо бўлади.

Фаолиятим кенгайгани сари ёлғиз ишлаш ўрнига бошқа ёшларни ҳам жалб қилиш имконига эга бўлдим. Ҳозир икки нафар ёшнинг бандлигини таъминлаганман. Улар билан бирга буюртмаларни ба-жариб, иш жараёнининг сир-асрорларини ўрганиб боряпмиз.

Бир пайтлар маблаг ва имконият излаб юрган бўлсам, бутун ўз меҳнатим билан иш ўрни яратиш имконига эгаман. Менга берилган имкониятни ўз кучимни синаб кўриш ва уни натижага айлантириш учун берилган ишонч сифатида қабул қилдим.

— февраль охири, март ойининг бошлари-да, ўртапишар навлар — апрель охири, май ойининг бошида экилади. Агар уруғни очиқ далага экиш режалаштирилган бўлса, уруғи март охири апрель бошларида сепилади.

Қатор оралиғи 70 см. бўлиши керак. Экиш масофаси 25-30 см.дан 45-50 см.гача бўлади. Экилганидан 10-15 кун ўтгач, қатор ораларига ишлов берилади, енгил чопиб, озиклантирилади. Мажмуавий ишлов икки марта суғорилгандан кейин қилинади. Эртакиси 5-9 марта, кечкиси ер ости сувларининг жойлашиш чуқурлигига қараб, 7-9 ёки 12-13 марта суғорилади.

Мадийр НИЁЗОВ,
Юқори Чирчиқ туманидаги
“Миробод” маҳалласи
ёшлар етакчиси.

Маҳалланинг ҳам ўзига хос жиҳати шунда. Бу ерда йигит-қизларнинг қимлиги, нимага қизиқиши, қаерда ўқиши ёки ишлаши ҳақида билиш имконияти бор. У кўчага чиққанда ҳам, бирор иш бошлаганда ҳам маҳалла ҳаётининг бир бўлагига айланади. Бирор бебошлик ёки муаммо юзга келганда эса уни ёлғиз ташлаб қўймаймиз. “Еттилик”нинг кўмаги, ота-онанинг масъулияти, маҳалла фаолларининг эътибори бир жойга жам бўлса, кўп масалани ҳали катталашмасидан туриб ҳал қилиш мумкин.

Аммо охириги пайтларда мени бир масала кўпроқ ўйлантирмоқда. Айрим йигит-қизларимиз ёшлар етакчиси-ни огоҳлантирмасдан хоригга чиқиб кетмоқда. Албатта, уларнинг бошқа давлатга бориши ўз-ўзидан муаммо, дегани эмас. Кимдир ишлаш учун, кимдир саёҳат қилиш ёки ўқиш учун йўлга чиқади. Ҳар кимнинг ўз режаси, ўз танлови бор. Бизнесинг мақсадимиз эса ёшларнинг танловига аралашиш эмас, балки улар қаерда бўлмасин, зарурат туғилганда ёнида бўлиш имконини сақлаб қолиш.

Чунки хоригга чиққанда бошига турли вазиятлар тузилиши мумкин. Ҳужжат билан боғлиқ муаммо, иш жойидаги келишмовчилик, ҳуқуқий масала ёки шунчаки қийин вазиятда қолиш — бундай пайтда унинг қаерда-лигини билишнинг ўзи катта аҳамиятга эга. Шу жиҳатдан “Ёшлар” электрон платформасида миграцияга чиқаётган ёшлар ҳақида маҳалладаги ёшлар етакчисига маълумот берадиган тизим яратилса, ишимиз анча енгиллашарди.

Масалан, тегишли миграция таши-лотидан “фалон маҳалладан бир ёш хоригга чиқмоқда”, деган огоҳланти-риш келиб турса, биз унинг мақсадини олдиндан билиб, керакли суҳбатни ўтказишимиз, хавфсизлик ва қонуний тартиблар бўйича тушултириш бе-ришимиз мумкин бўларди. Балки унинг ўзи ҳам айрим хавфларни биз билан гаплашгач, яхшироқ англаб етар. Ме-нимча, муаммони катта бўлгандан кейин ҳал қилишдан кўра, унинг олдини олиш осонроқ.

Умуман, маҳалламиз ёшлари-нинг бугунги ҳолатидан кўнглим тўқ. Уларнинг аксарияти ўқиши, иши, касби билан банд. Кўчада бе-корчи юрадигани йўқ. Бутун худудда 837 нафар ёш бор ва уларнинг кўпчили-ги хизмат кўрсатиш ҳамда тадбиркор-лик соҳаларида фаолият юритмоқда. Касби ёки ҳунари ҳали шаклланмаган ёшларни эса имкон қадар “устоз-шо-гирд” анъанаси асосида бирор ҳунар-мандга бириктиришга ҳаракат қиламиз.

Ҳозирги асосий эътиборимиз ҳам касбий таълимга қаратилган. Биржа маркази орқали ёшлар учун ваучерлар олиб, уларни турли касбларга ўқитишга ҳаракат қиляпмиз. Тадбиркорлик қилиш истагидаги ёшларга эса мавжуд имкониятлардан фойдаланиш йўлини кўрсатамиз.

Яқинда Шаҳзод Жабборов ҳам ўз тадбиркорлигини бошлаш истагини билдирди. У олий таълимни тамом-лаган, ўзи қизиққан соҳани пухта ўрганган. Эшик-ром ишлаб чиқариш ва ўрнатиш билан шуғулланишни ре-жалаштирган. Бу ҳунар унга бегона эмас — отаси ва амакилари ҳам шу соҳада меҳнат қилиб келишган. Ҳо-зир Шаҳзод ўзини яқка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказди, иш жойини кўриб чиқди ва 100 миллион сўмгача кредит олиш учун арiza топширди. Энди унинг ўз ишини бошлаши учун навбатдаги имкониятни кутяпти.

Албатта, ёшларнинг бўш вақти-ни мазмунли ташкил этиш ҳам муҳим. Маҳалламизда иккита мактаб, иккита боғча бор. Ёшлар учун воркаут майдони мавжуд. Энди сунъий қопла-мали футбол майдонини ташкил этиш ниятидамиз. Фақат футбол ўйнайдиган жой эмас, ёшлар йиғилиб, спорт билан шуғулланадиган, турли тадбирлар ва учрашувлар ўтказадиган маскан бўли-шини истаймиз. Чунки ёшга имконият берилса, у бўш вақтини ҳам мазмунли ўтказишга интилади.

ИШ БИЛГАНГА, БАЛЛИ!

Саҳифани
“Mahalla” муҳбири
Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ
тайёрлади.

Ижтимоий ҳимоя
миллий агентлиги ишлаб
чиққан “ПАРВАРИШ
ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШ
БЎЙИЧА МУТАХАССИС ВА
ХОДИМЛАР” касбий стандарти
тасдиқланди.

Бош вазир ўринбосари —
Оила ва хотин-қизлар қўмитаси
раиси ДИЛНОЗАХОН
КАТТАХОНОВА БМТнинг
Ўзбекистондаги вакили
САБИНЕ МАХЎЛ билан учрашув
ўтказди.

Январь-август ойларида
101,2 минг нафар шахсга
1,2 триллион сўм миқдориди
ҲОМИЛАДОРЛИК ВА ТУҒИШ
НАФАҚАСИ тўлаб берилди.

4 Меҳр эътибордан бошланади, эътибор эса ҳаракатда намоён бўлади

2026 ЙИЛ
26 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

№ 78

Mahalla

БИР ҚАДАМ — БИР ИМКОНИЯТ

Маҳалла — инсон тақдирига бефарқ бўлмайдиган, қийин вазиятга тушган оилаларни қўллаб-қувватлайдиган меҳр ва ҳамжиҳатлик маскани. Мен фаолият юритаётган йиғинда амалга оширилаётган ишлар орасида Ҳамида Алижонов ва унинг фарзандлари ҳаётида юз берган ижобий ўзгаришлар алоҳида аҳамиятга эга.

МЕХРНИНГ БОРЛИГИ ТАҚДИРНИ, ЭЪТИБОР БОРЛИГИ ҲАЁТНИ ЎЗГАРТИРАДИ

Шахнозахон ТИЛЛАБОЕВА,
Фаргона шаҳридаги “Бешбола”
маҳалласи ижтимоий ходими.

Аёл икки нафар вояга етмаган фарзанди ва онаси билан яшайди. Бу оиланинг ижтимоий ҳолатини ўрганиб, уларга зарур ёрдам ва қўмак чоралари белгиланди. Дастлаб фарзандларидан бири – Комиланинг саломатлиги билан боғлиқ муаммо борлигини аниқланди. Оилавий шифокор билан ҳамкорликда тиббий кўрик ва зарур чоралар ташкил этилиб, унга кўкрак қафаси ички тортиш деформациясининг III даражаси ташхиси асосида ногиронлик ва нафақа белгиланди.

“Давлат таъминотидаги оила”
тоифасида Ижтимоий реестрга
киритилган бу хонадон вакиллари-
нинг муаммолари фақат ногиронлик
нафақаси тайинлаш билангина
чекланиб қолмади, албатта.

Улар учун уй-жой масаласи ҳам жиддий муаммо эди. Аввалги яшаётган манзили мутлақо яроқсиз ҳолга келиб қолгани, оиланинг муносиб шароити йўқлиги сабабли “Саховат ва қўмак” жамғармаси маблағлари ҳамда ҳомийлар қўмағида улар учун янги уй қуришга киришилди. Бу эса эҳтиёжманд хонадон аъзоларининг эртанги кунга ишончини мустаҳкамлади, фарзандлар учун муносиб шароит ва хотиржам ҳаёт сари ташланган муҳим қадам бўлди.

Фарзандларнинг таълим олиши ҳам эътибордан четда қолмади. Ҳомийлар жалб қилиниб, улар учун мактаб кийимлари ва ўқув қуроллари олиб берилди. Зеро, боланинг қўлида китоб, елкасида мактаб сумкаси ва қалбида орзу бўлиши – жамиятнинг энг катта боийликларидан биридир.

Бир оиланинг давлат таъминотига олиниши, уй-жойли бўлиши, озиқ-овқат маҳсулотлари берилиши, фарзандига ногиронлик белгиланиши, мактаб учун зарур

ўқув қуроллари, кийим-бош билан таъминланиши – буларнинг барчасида баҳоли қудрат иштирок этганимдан қувонаман. Шу каби ёрқин натижалар мени янги марралар сари ундаб туради.

Меҳр эътибордан бошланади. Эътибор эса ҳаракатда намоён бўлади. Ҳамида-хоннинг оиласига кўрсатилаётган давомий қўмак маҳаллада инсон манфаати, оила фаровонлиги ва болалар келажаги устувор эканининг яна бир амалий намунасидир.

“БОЛАЛАРНИ ШАЙТОНЛАРДАН ҚЎРҚИТМАНГИЗ...”

Бола боғчага ота-онасининг энг катта ишончи билан боради. У ерда гўдакнинг қўлидан ушлайдиган, йиғласа овутадиган, кўрқса бағрига босадиган инсон — тарбиячи. Аммо Навоий шаҳридаги хусусий боғчалардан бирида юз берган воқеа ана шу масъулиятнинг нақадар нозик эканини яна бир бор кўрсатди.

Шахноза РАҲИМХЎЖАЕВА,
“Mahalla” мухбири.

Суд ҳукмига кўра, “Amin kids” хусусий боғчасида ишлаган 23 ёшли тарбиячи 1-3 ёшли болалар гуруҳидаги беш нафар тарбияланувчига нисбатан мунтазам равишда жисмоний зўравонлик ишлатган ва енгил тан жароҳатлари етказган. Психологик текширувлар эса масаланинг янада огриқли жиҳатини очган: тарбиячининг сурати кўрсатилганда болаларда кўрқув ва онасига интилиш каби ҳолатлар кузатилган.

Бу ерда эътибор қаратиш лозим бўлган жиҳат — зўравонликнинг бир марта содир этилгани эмас, балки мунтазам тус олгани. Демак, гап бир лаҳзалик назоратсизлик ҳақида эмас. Хўш, буни нега эртароқ ҳеч ким сезмаган?

“БОЛА БИЛАН ИШЛАШНИ БИЛАДИМИ?”

Гўдакни бақариш билан қўрқитиш, қўпол муомала қилиш, қаттиқ силташ, таҳдид қилиш каби ҳаракатлар кўпинча “тартиб ўрнатиш” ёки “интизом” деган тушунчалар ортига яшириниб қолиши мумкин. Аслида эса тарбия ва зўравонлик ўртасида аниқ чегара бор. Айниқса, 1-3 ёшли болалар ҳақида гап кетганда, бу масала янада жиддий аҳамият касб этади. Мурғак қалб эгалари ўз бошидан кечираётган воқеани тўлиқ тушунтириб бера олмади. У кўркувини кўз ёши, инжиқлик, жимиб қолиш, муайян инсонни кўрганда безовталаниш каби хатти-ҳаракатлар орқали намоён қилиши мумкин.

Мазкур воқеа яна бир ҳақиқатни кўрсатади: болалар хавфсизлигини таъминлаш фақат камера ўрнатиш ёки ходимни ишга қабул қилиш билан чекланмаслиги керак. Мактабгача таълим ташкилотларида хавфсиз, ривожлантирувчи ва рағбатлантирувчи таълим муҳитини яратиш, раҳбар ва тарбиячи кадрлар салоҳиятини таъминлаш белгиланган баҳолаш мезонлари қаторига киради. Шунингдек, 2025 йилда мактабгача таълим ташкилоти педагогининг касбий меъёри тасдиқланиб, унинг шахсий фазилатлари, касбий билим, қўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар белгиланди.

Демак, тарбиячи танлаш масаласида “бола билан ишлашни биладимиз?”, деган саволнинг ўзи етарли эмас. Унинг бола психологиясини билиши, низоли вазиятларда ўзини бошқара олиши, зўриқшини зўравонликка айлантирмаслиги, касбий этика меъёрларига амал қилиши ҳам муҳим.

“АСАБИЙ ЭДИМ” — САБАБ ЭМАС

Судда тарбиячи оилавий келишмовчиликлар туфайли асабий ҳолатда юрганини айтган ва енгиллик сўраган. Инсоннинг шахсий ҳаётидаги муаммолар унинг руҳий ҳолатига таъсир қилиши мумкин. Аммо бу болага нисбатан зўравонликни оқламайди.

Кузатувларимдан келиб чиқиб айтишим мумкинки, аёлларнинг ҳуқуқий билими қанча юқори бўлса, улар муаммолари вазиятларда шунча тўғри қарор қабул қилади. Шу боис ўқувчи қизларнинг кўпроқ олий таълим олишга қизиқишини оширялмиз. Ота-оналар билан суҳбатлар мобайнида бунинг аҳамияти нақадар муҳимлигини тушунтирялмиз. Зеро, дунёқараш кенг, теран фикрлайдиган она фарзандларининг ҳам билимли бўлиши, жамиятга нафи тегадиган инсон сифатида камол топиши учун муносиб ҳисса қўшади.

Шу ўринда бир таклифни ўртага ташламоқчиман. Бугун деярли барча маҳаллада оилавий низо ва ажрашишлар долзарб аҳамият касб этапти. Агар уларнинг келиб чиқиш сабабларини таҳлил қиладиган бўлсак, кўпинча қайнота ва қайноналарнинг аралашуви кўплиги кўзга ташланипти. Шу боис ҳудудларда айнан оталар ва қайноналар мактабларини ташкил этилишини хоҳлардик. Ўқув машғулотлари орқали улар фарзандларининг тинч-тотув яшашида қанчалар масъул эканини англаб етишса, бизни ўйлантирадиган масала биттага камайган бўлармиди...

Мафтуна мисолида кўраётганимиз бу жараён биргина ёш тақдир билан чекланмайди. “Ёшларга ҳамроҳлик” дастури доирасида етим ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг таълим олиши, касб эгаллаши ва мустақил ҳаётга тайёргалишига қўмаклашишга қаратилган амалий ишлар изчил давом этмоқда.

Жорий йилнинг биринчи ярмида вилоятда 14-23 ёшли 621 нафар етим ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган бола бўйича “Индивидуал интеграция режаси” асосида 1 минг 325 та режа шакллантирилди. Ҳозирга қадар уларнинг 975 таси хизматлар билан қамраб олинди.

АЁЛНИНГ ФАОЛЛИГИ — ЖАМИЯТНИНГ ФАОЛЛИГИ

Кузатувларимдан келиб чиқиб айтишим мумкинки, аёлларнинг ҳуқуқий билими қанча юқори бўлса, улар муаммолари вазиятларда шунча тўғри қарор қабул қилади. Шу боис ўқувчи қизларнинг кўпроқ олий таълим олишга қизиқишини оширялмиз. Ота-оналар билан суҳбатлар мобайнида бунинг аҳамияти нақадар муҳимлигини тушунтирялмиз. Зеро, дунёқараш кенг, теран фикрлайдиган она фарзандларининг ҳам билимли бўлиши, жамиятга нафи тегадиган инсон сифатида камол топиши учун муносиб ҳисса қўшади.

Шу ўринда бир таклифни ўртага ташламоқчиман. Бугун деярли барча маҳаллада оилавий низо ва ажрашишлар долзарб аҳамият касб этапти. Агар уларнинг келиб чиқиш сабабларини таҳлил қиладиган бўлсак, кўпинча қайнота ва қайноналарнинг аралашуви кўплиги кўзга ташланипти. Шу боис ҳудудларда айнан оталар ва қайноналар мактабларини ташкил этилишини хоҳлардик. Ўқув машғулотлари орқали улар фарзандларининг тинч-тотув яшашида қанчалар масъул эканини англаб етишса, бизни ўйлантирадиган масала биттага камайган бўлармиди...

Мафтуна мисолида кўраётганимиз бу жараён биргина ёш тақдир билан чекланмайди. “Ёшларга ҳамроҳлик” дастури доирасида етим ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг таълим олиши, касб эгаллаши ва мустақил ҳаётга тайёргалишига қўмаклашишга қаратилган амалий ишлар изчил давом этмоқда.

Жорий йилнинг биринчи ярмида вилоятда 14-23 ёшли 621 нафар етим ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган бола бўйича “Индивидуал интеграция режаси” асосида 1 минг 325 та режа шакллантирилди. Ҳозирга қадар уларнинг 975 таси хизматлар билан қамраб олинди.

КЎНГИЛ ЭШИГИН ҚОҚИБ...

Инсон ҳаётида шундай имкониятлар бўладики, улардан ўз вақтида фойдаланилса, келажак учун мустақкам пойдеворга айланади. Қашқадарёлик Мафтуна Жовлеванинг натижалари ҳам бунга яққол мисол.

“ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЭНГ БАХТЛИ ЁШЛАРДАН БИРИМАН!”

Дилшодбек ШОДИЕВ,
Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
Қашқадарё вилояти бошқармаси
матбуот котиби.

Мафтунага мустақил ҳаётга қадам қўйиши учун давлат қатор имкониятлар яратиш берди. Жумладан, унга уй-жой ажратилди, олий таълим муассасасига давлат гранти асосида ўқишга киришига қўмаклашилди. Айни пайтда эса ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш учун ўқишга йўналтирилди.

— Оилавий болалар уйида тарбияланган бўлсам-да, ота-она меҳрини доим ҳис этиб турдим, — дейди Мафтуна Жовлева. — Битта уй олиш учун одамлар йиллаб ҳаракат қилса, менинг 19 ёшимда бошпанам бор. Давлат гранти асосида ўқишга қабул қилдим. Бугун ёшлар учун яратилаётган шароитлардан унумли фойдаланишимиз керак. Ўзимни Ўзбекистондаги энг бахтли ёшлардан бири, деб биламан.

МУҲОКАМА УЧУН МАВЗУ

димларни танлаш ва ишга қабул қилиш жараёнига жиддий ёндашиш, янги тарбиячиларнинг касбий ва психологик тайёргарлигини баҳолаш, болалар билан муомала маданиятини мунтазам ўрганиш, ота-оналар билан очиқ мулоқотни кучайтириш муҳим. Боланинг одатий ҳуқуқиди ўзгаришлар эътибордан четда қолмаслиги, ҳар қандай қўпол муносабат ҳақида хабар бериш тизими эса ота-она учун тушунарли ва ишончли бўлиши керак.

Бола тарбиясида қаттиққўллик эмас, тўғри ёндашув муҳим. Кўрқув билан тарбияланган бола эмас, меҳр ва хавфсизлик муҳитида улғайган гўдаккина соғлом келажакни барпо эта олади.

Саҳифани
“Mahalla” мухбири
Шахноза
РАҲИМХЎЖАЕВА
тайёрлади.

Ёшлар бандлиги
МАҲАЛЛА СОЛИҚЧИЛАРИ
ФАОЛИЯТИНИ БАҲОЛАШДА
самарадорлик мезони
қилиб белгиланади.

ЯШНОБОД ТУМАНИДАГИ
“ҚЎЙЛИҚ ОТА”
МАҲАЛЛАСИДА
“Хуқуқ-тартибот маскани”
барпо этишга
киришилди.

“ICT WEEK
UZBEKISTAN 2026” доирасида
Солиқ қўмитаси сунъий
интеллект ечимларини жорий
этиш бўйича илғор ташкилот,
деб эътироф этилди.

ТАРТИБ
ОСТОНАСИДА

АНДИЖОН

ДАХЛДОРЛИК — ОСОЙИШТАЛИКНИНГ ЭНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Маҳалламизнинг жиноятчиликдан холи
хўдудга айлангани бир қарашда оддий воқеадек
туюлиши мумкин. Аммо унинг замирида
туьларни кунга улаган тинимсиз меҳнат,
маҳалла аҳлининг бир ёқадан бош чиқариб
ҳаракат қилгани ётибди.

Лутфулло МАДАЕВ,
Пахтабод туманидаги “Чорбоғ” маҳалласи
профилактика катта инспектори.

Илгари мурожаатлар идоралар ўртасида сарсон юрган бўлса, бугун маҳалланинг ўзида масалага нуқта қўйиш имкони яратилди. Яъни, шунчаки шикоятни эшитиш билан чекланмай, муаммога ечим топиамиз. Хусусан, гиёҳвандлик воситаларининг ноқонуний муомаласига қарши курашиш, шунингдек, кибержиноятларнинг олдини олиш юзасидан мунтазам профилактик суҳбатлар ўтказиш. Криминоген вазиятни кундалик таҳлил қилиш орқали ҳуқуқбузарлиқнинг олдини оляпмиз. Адашган, жиноятга мойиллиги бор шахслар билан ишлашда жазолаш эмас, балки соғлом ҳаётга қайтариш тамойили асосида манзилли ишляпмиз.

Муқаддам судланган ва маъмурий назоратда турган фуқаро А.Х. жамиятдан узилиб, атрофдагиларга нисбатан тажовузор бўлиб қолган эди. Доимий назорат қилиш билан бирга, унга руҳий ва ижтимоий кўмак бердик. Хунараманд устозга шогирдликка бириктирдик. Бугун мустақил иш бошлаш арафасида турибди. Бу натижа инсонга ишонч билдириш — тўғри йўлга солишнинг энг катта калити, деган фикрнинг аққол исботидир.

Узоқ муддатта чет элга кетган фуқароларнинг оила-сидан хабар олиш, хориждаги аҳоли билан қизқиш — хавфсизлиқнинг яна бир муҳим бўғинидир. Миграциядан қайтиб келган шахсларни жамиятга тезроқ мослаштириш, доимий эътиборимизда. Мисол учун, Жалолиддин (исми шартли) дастлабки ой муносиб иш топа олмади. Ундаги тушқулиқни сезиб, зудлик билан ёрдамга ошиқдим. Масъуллар кўмагида яқин хўдуддаги ишлаб чиқариш корхонасидан бўш иш ўрни тақлиф этдик.

Бизучун осоийшталикни фақат “еттилик” ҳодимлари асраши керак, деган тушунча эскирди. Маҳалладошлар, айниқса, ёшлар бу ишга дахлдорлик ҳис қилсагина натижа барқарор бўлади. Шу боис “Фидокор ёшлар” жамоатчилиқ патруль гуруҳлари ташкил этдик. Бугун улар менинг энг яқин кўмакчимга айланади.

Пробация назоратида турган шахслар билан ишлаш жуда нозик ёндашув талаб қилади. Бу жараён — жазолаш эмас, тузатишдир. Шундай инсонларни яна хато қилишига йўл қўймаслик учун пробация инспекторлари билан ҳамкадамликда ишляпмиз. Масалан, озодлиқни чеклаш жазоси тайинланган вояга етмаган С.М. билан оталарча суҳбатлар қўрдик. Қизиклишларини ўрганиб, спорт тўғрисида бепул қатнашинини таъминладик. Натижада йигитча жиноят кўчасидан бутунлай узоқлашиб, спорт билан жиддий шуғулланишни бошлади.

Хулоса ўрнида айтаманки, маҳалламизда жиноят содир этилмагани, ҳар бир хонадон, ҳар бир фуқаро қалбига кириб бора олганимиздан далолатдир. Тинчлик — бу маҳалла аҳли билан бир оила бўлиб яшаш ва бир-биримизга кўз-қулоқ бўлиш демакдир.

МАҲАЛЛАНИНГ ИҚТИСОДИЙ ТАЯНЧИ

ИНСОН МАНФААТИ УСТУВОР БЎЛГАНИДА ҚОНУН АДОЛАТНИНГ МЕЗОНИГА АЙЛАНАДИ

— Агар бугун мени рўйхатдан ўтказсангиз, эртага бу ишни давом эттира олмасам-чи?.. Маҳалла кўчасининг охиридаги ҳовлида ўтирган Лобар опа бу саволни менга қараб эмас, гўё ўзига бераётгандек айтди. Стол устида ҳали совмаган нонлар, ёнида телефон — буюртмалар келаётганини билдирувчи хабарлар кетма-кет тушарди.

Тойир АЗИМОВ,
Бўстонлиқ туманидаги
“Кичиксой” ва “Бирлик”
маҳаллалари солиқ инспектори.

Бир қарашда унинг иши юришиб кетгандек: уйининг бир хонасини кичик новвойхонага айлантирган, кунига ўнлаб буюртма олади. Аммо суҳбат давомида маълум бўлдики, топаётган пули кўринганидан анча кам, чунки даромадининг катта қисми яна шу ишнинг ўзига қайтади.

Ун, ёғ, электр, етказиб бериш, қадоқлаш — буларнинг ҳар бири алоҳида харажат. Қолаверса, оилада икки фарзанд бор. Аёлнинг айтишича, бу фаолиятни тўхтатса, оилавий даромаднинг сезиларли қисми йўқолади. Лекин уни расмийлаштириш масаласига келганда, солиқ мажбуриятлари, ҳисобот, тўловлар ва ҳужжатлардан хавотири борлигини яширмади.

Мен бундай суҳбатларга кўп дуч келаман. Ташқаридан қараганда, масала жуда содда кўринади: фаолият бор — демек, уни қонунийлаштириш керак. Аммо инспектор фуқаронинг эшигидан киргач, қоғоздаги “фаолият” ўрнида тирикчиликнинг ўзи турганини кўради. Ана шу ерда менинг вазифам мураккаблашади. Чунки бизнинг ишимиз фақат солиқ тўловчини аниқлаш ёки мажбуриятни эслатишдан иборат эмас. “Маҳаллабай” ишлашда фуқароларнинг тадбиркорлигини қонуний йўлга қўйиш, ўзини ўзи банд қилганларни аниқлаш, солиқ қонунчилиги бўйича тушунтириш бериш, тадбиркорларнинг муаммоларини ўрганиш каби вазифалар ҳам бор.

Лекин амалиётда энг қийин нуқта — фуқарони қонуний ишлашга жалб қилиш билан уни кўрқитиб қўймаслик ўртасидаги чегара. Масалан, фуқаро бир неча ой давомида уйда хизмат кўрсатиб ёки маҳсулот тайёрлаб келган бўлиши мумкин. Балки у тадбиркорлигини яшириш ниятида ҳам бўлмагандир. Шунчаки “қайси тартибда рўйхатдан ўтман, қанча тўлайман, кейин қандай ҳисобот бераман?”, деган саволларга жавоб тополмагани учун ишини норасмий давом эттираётган бўлади.

Бундай вазиятда мен учун энг осон йўл — қондани айтиб, муддатни белгилаш. Аммо тадбиркорнинг шундан кейин қаттиқ боши қогади. Чунки фуқаро қондани эшитди, лекин уни ўз шароитига қандай қўллашни тушунмади, демек, муаммо ҳал бўлмади.

...Ўша кунни ҳалиги аёл солиқ тўлашдан қочмаслигини, фақат топаётган даромадининг қанча қисми ўзида қолишини олдиндан билишни истаётганини айтди.

ТАҲЛИЛ

Хар бир сўм, бу — сўровсиз савол дегани эмас...

Маҳаллада бирор
муаммо кўтарилганда,
унинг ечими кўпинча
битта саволга бориб
тақалади: маблағ
қадердан топилади?
Йўлни таъмирлаш,
кўчани ёритиш,
ичимлик сув тармоғини
яхшилаш ёки
эҳтиёжманд оилага
кўмак бериш —
буларнинг ҳар бири
маблағ талаб қилади...

Мухаммадали ДАВЛАТОВ,
Солиқ қўмитаси давлат солиқ бош инспектори.

Бугун маҳалланинг ўзида ана шундай эҳтиёжларнинг айримларини ҳал этиш учун молиявий манба шаклланимол-мулк ва ер солиғи турибди.

Айни пайтда республика маҳаллалари ихтиёрида 251,37 миллиард сўм маблағ мавжуд. Бу рақамни фақат молиявий кўрсаткич сифатида қабул қилиш масаланинг энг муҳим жиҳатини четда қолдиради. Чунки маблағнинг маҳаллага келгани — имкониятнинг бошланishi, холос. Унинг ҳақиқий қиймати эса сарфланган пул эвазига қайси муаммо бартараф этилгани ва бу ўзгариш аҳоли ҳаётида қанчалик сезилганда намоён бўлади.

Шу ерда “маҳалла еттилиги” олдидан турган масъулият янада яққол кўринади. Чунки йигида муаммо битта эмас. Бир хонадон йўлни сўрайди, бошқаси ичимлик сувни, яна бири кўча ёритилишини кутади. Эҳтиёжманд оила учун эса инфраутилмадан кўра, моддий ёрдам муҳим бўлиши мумкин. Маблағ эса чекланган. Шунинг учун “еттилик”нинг муаммоси маблағни сарфлаш эмас, устуворлиқни тўғри белгилашдир. Йўналишлар кенг, маҳалланинг эҳтиёжлари эса бир-биридан фарқ қилади. Шу боис ҳар бир қарор жойнинг аниқ ҳолатидан келиб чиқиши керак.

Аммо амалиётда “еттилик”ни йўлантираётган саволлар ҳам бор: қайси муаммо ҳақиқатан биринчи навбатда ҳал қилиниши керак? Аҳоли айтган ҳар бир масалани маблағ билан ёпиш мумкинми? Бир марталик харажат муаммони батамом бартараф этадими? Сарфланган маблағ бир йилдан кейин ҳам ўз самарасини сақлаб қоладими?

Бу саволларга жавоб топишни қийинлаштираётган омиллардан бири — маҳалладаги эҳтиёжларнинг доимий ўзгариб туришидир. Бугун доллар бўлган масала эртага бошқа муаммо соясида қолиши мумкин. Айрим ҳолларда эса муаммонинг ўзи эмас, унинг оқибати кўринади. Масалан, йўлнинг бузилишига маблағ ажратиш мумкин, аммо сув оқиши сабаб йўл емирилаётган бўлса, асосий сабаб бартараф этилмас экан, сарфланган маблағ қуттилган натижани бермайди. Демак, “еттилик” учун энг муҳим вазифалардан бири — муаммонинг ташқи кўриниши билан унинг асл сабабини фарқлай билиш.

ПРОФИЛАКТИКА КУНДАЛИГИ

Хавфнинг изи хавотирдан олдинроқ пайдо бўлади

Шаҳар маркази,
деганда кўз
олдимизга гўзал
хизбонлар,
замонавий бинолар
ва гавжум кўчалар
келади. Аммо мана
шу гавжумлик
ва жозибдорлик
ортида ўз ечимини
кутаётган яширин
муаммолар ҳам
бўлиши мумкин.

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

Бухоро шаҳри Низомий Ганжавий номидаги маҳалла шундай ҳудуд бўлиб, айни дамда “қизил” тоифада турибди. Хўш, 3 минг 100 нафар аҳоли яшайдиган, шаҳарнинг кўзга кўринган нуқтасини жиноятчиликдан холи “яшил” ҳудудга айлантириш учун нималар қилиняпти?

— Ҳуқуқбузарликларнинг нисбатан кўпчилиги тасодиф эмас, — дейди профилактика инспектори Азиз Ашуров. — Ҳўдудда бошқа туманлардан келиб, вақтинча ишарада яшовчилар салмоғи жуда юқори. Ижарачилар тез-тез ўзгаради, уларнинг ҳаммаси ҳам маҳалла ҳаётига, унинг осоийшталлигига масъулият билан ёндашмайди. Натижада, назорат сусаяди.

Вилоят ички ишлар бошқармаси ташаббуси билан ёрдамга келган ишчи гуруҳ 57 та кўп қаватли уйни ва ундаги хонадонларни тўлиқ тапловдан ўтказганида, айнан хавфсизликка таъсир қилувчи мана шундай омиллар юзага чиқди.

Шунга асосан, ишлаш тизими тубдан ўзгарди. Илгари жиноят содир бўлганидан кейин оқибат билан қўришилган бўлса, энди аввал содир этилган жиноятлар илмий ёндашув асосида таҳлил қилиняпти. Яъни, жиноятларнинг содир бўлиш вақти, жойи ва сабаблари ўрнаниляпти. “Еттилик” ҳодимлари ўртасида ҳудудлар аниқ тақсимлаб олинди. Қайта жиноят содир бўлмаслиги учун ҳар бир хонадон кесимида индивидуал тавсиялар ишлаб чиқилди.

Аслида, жиноятчиликка фақат “кўчадан келган ёмон одамлар” сабабчи эмас. Баъзан ўзимиз, лоқайдлигимиз билан уларга шароит яратиб берамиз. Қачонки, буюимиз йўқолгандагина инспекторни эста оламиз. Кўп қаватли уйларнинг йўлгада қаровсиз қолдирилган велосипедлар, болалар аравачалари ва шахсий буюмлар “тайёр ўлжа” вазифасини бажаради. Шу боис, тадбирлар давомида аҳолига хонадонларни қўриқлаш марказига улашнинг афзалликлари ва оддий хавфсизлик қондаларига риоя қилиш тушунтирилмоқда.

Кўп қаватли уйлардаги фаол оқсоқоллар, уй бекалари ва нафақадаги фуқаролардан иборат “Жамоатчилик посбонлари” гуруҳлари тузилган. Улар бегона ва шубҳали шахслар ҳақида дарҳол маҳалла телеграм-боти ёки инспекторга хабар беришади. Ҳар бир фуқаро йўлда турган шубҳали буюм, синган чироқ ёки бегона шахс ҳақида аноним тарзда тезкор хабар юбориши тизими йўлга қўйилди.

Саҳифани

“Mahalla” мухбири
Шахноза ХАЛИЛОВА
тайёрлади.

Пойтахтимизда “Янги Ўзбекистон ижтимоий ҳимоя тизимини ривожлантиришда дуал таълимнинг аҳамияти” мавзусида ИЛМҲИЙ-АМАЛИЙ ДАВРА СУҲБАТИ ЎТКАЗИЛДИ.

ОЛИЙ МАЖЛИС СЕНАТИДА депутатларнинг маҳаллаларда аҳоли билан ишлашини янада кучайтириш масалаларига бағишланган семинар ўтказилди.

Бобур шаҳрида тадбиркорлар учун ЕРЛАРНИНГ БОШЛАНҒИЧ НАРХИ икки баробар арзонлаштирилади.

6 Бугунги кун инсонининг энг катта вазифаси — экранларга боғланиб қолган диққатини яна ўзига, ўз оиласига ва яқинларига қайтаришдир

2026 ЙИЛ 26 СЕНТЯБРЬ, ШАНБА

№ 78

Mahalla

КЎРИНГАНИ ВА КЎРИНМАГАНИ...

БИЗДА ШУНДАЙ...

МУЛОҚОТНИНГ КЎПАЙГАНИ — МУОМАЛАНИНГ ЙЎҚОЛГАНИ ДЕГАНИ ЭМАС

Инсоният тарихидаги энг юқори даражада бир-бирига боғланган асрда яшамоқдамиз. Биргина тугмани босиш орқали дунёнинг нариги чеккасидаги инсон билан видеоалоқа ўрнатиш, ижтимоий тармоқларда минглаб “дўстлар” орттириш ва кундалик ҳаётимизни миллионлаб одамларга кўрсатиш имкониятига эгамиз. Аммо қизиқ бир зиддият юзага келди. Технологик боғлиқлик ортгани сайин ёлғизлик ва руҳий узилиш ҳисси ўсиб бормоқда.

ТАҚДИМОТ

Ўзбекистон Миллий кино санъати саройида “Дарс” бадий фильмининг премьераси бўлиб ўтди.

“ДАРС” — УСТОЗ ҲАҚИДАГИ САМИМИЙ ҲИКОЯ

1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни арафасида Президент Администрацияси ҳузуридаги Оммавий ахборот воситалари учун контент тайёрлаш маркази ҳамда “Ma’no Sinema” студияси ҳамкорлигида суратга олинган фильм томошабинларда илиқ таассурот қолдирди.

“Дарс” — устоз, китоб ва инсоннинг ўзгариши ҳақидаги самимий ҳикоя. Фильм воқеалари бош қаҳрамон Ойқизнинг орзулари, хатолари ва ҳаётини синовлари атрофида қурилган. Томошабин унинг шовқалоқ ва ҳаёлараст қиздан мустақил фикрлайдиган, масъулиятли ва етук инсонга айланиш йўлини кузатади.

Ханифа хола образи орқали эса яхши устоз инсон тақдирини қанчалик катта из қолдириши мумкинлиги очиб берилади. Устоз-шогирд муносабатлари, таълим-тарбия ва китобхонлик фильмда шунчаки гоё сифатида эмас, қаҳрамонлар ҳаётини ўзгаришувчи куч сифатида кўрсатилади.

Премьера давомиди фильмдаги самимий ва ҳаётини саҳналар томошабинларда, айниқса, катта қизиқиш уйғотди. Фильм якунлангач, залдаги илиқ муносабат “Дарс” кўтарган мавзулар томошабинга етиб бурганини кўрсатди.

Картинада баландпарвоз шиирлар ёки сунъий драматизмдан кўра, инсонийлик, меҳр-оқибат, устоз қадри, китоб ва миллий қадриятлар олдинги ўринга чиқади. Шу жиҳати билан “Дарс” нафақат томоша қилиш, балки фильмдан кейин ҳам бироз ўйлаб кўришга ундайдиган кино бўлган.

Самимий руҳда яратилган “Дарс” фильми томошабинга ўзбекона руҳ ва ҳаётини воқеалар орқали тақдим этилади.

Фильм сценарий муаллифлари — Мадина Йўлдошова, Шоҳрух Нейматов. Саҳналаштирувчи режиссёр — Отабек Йўлдошев. Фильмда асосий ролларни Мавлуда Ҳикматова, Малика Иброҳимова, Лола Элтоева, Толиб Мўминов, Аббос Баҳодиров, Санжар Намозов ва бошқалар ижро этган.

Саҳифани “Mahalla” муҳбири Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ тайёрлади.

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

Хўш, нима учун виртуал дунёда мулоқот кўпайгани сари, ҳаётда ўзимизни ёлғиз ҳис қиляпмиз? Бугунги жамиятнинг энг катта ички инқирози нимада?

Ижтимоий тармоқлар (Instagram, TikTok, Telegram) бизга мулоқотнинг ёлғонини тақдим этади. Кимнингдир суратига “лайк” босасиз, изоҳ қолдирасиз, шу билан “мулоқот қилдим”, деб ўйлайсиз. Бироқ психологик нуқтаи назардан, бу чинакам ҳиссий алмашинув эмас.

Инсон табиатан жонли мулоқотга — суҳбатдошининг кўз қарашини кўришга, овоз оҳангини ҳис қилишга муҳтож. Рақамли мулоқот эса бу унсурларни чиппакка чиқаради. Натижада минглаб одамлар қуршовида, аммо ич-ичимиздан мутлақо ёлғиз қоламиз.

Замонавий инсоннинг ички хотиржамлигини бузаётган яна бир омил, бу — бошқаларнинг “мукамал” ҳаётини кузатишдир. Ижтимоий тармоқларда ҳамма бахтли, ҳамма муваффақиятли, ҳамма саёҳатда ва ҳамма гўзал. Бу манзара ўзига нисбатан ишончсизлик ва қониқмаслик ҳиссини уйғотади.

ОДАМЛАРГА КЕРАК...

Деярли ҳар биримизнинг чўнтагимизда пластик карта бор. Иш ҳақи, пенсия ёки яқинларимиз юборган пуллар шу картага тушади. Бироқ соддалигимиз ёки бепарволигимиз сабаб бир сонияда бор-будимиздан айрилиб қолиш хавфи ҳам йўқ эмас. Фирибгарлар кун сайин янги усулларни ўйлаб топишмоқда. Хўш, уларнинг тузоғига тушмаслик учун нималарни билиш керак?

ЎҒРИЛИКНИНГ ОҚИБАТИ ЎҒРИЛАРГА БОҒЛИҚ ЭМАС

Фирибгарликнинг энг кўп тарқалган 3 та усули бор. Сизга кўнглироқ қилиб, расмий ва жиддий оҳангда картангиз қўлфланиб қолганини ёки ундан кимдир пул ечиб олишга уринаётганини айтишади. Пулни сақлаб қолиш учун гўёки карта рақами ва телефонингизга келган “SMS” кодини сўрашади. “Telegram” ёки бошқа тармоқларда турли йирик компаниялар, банклар ёки давлат ташкилотлари номидан сохта ҳаволалар тарқатилади. У ерга картангиз маълумотларини киритсангиз, пулингиз ғойиб бўлади. Бирор буюм сотаётганингизда “харидор” тўлов қилиш учун яна ҳавола юборади. У ерга картангиз кодини ёзган заҳоти, пуллар ечиб олинади.

Унутманг, ҳеч бир банк, ички ишлар ходими кўнглироқ қилиб, телефонингизга келган 4 ёки 6 хонали кодини сўрашга ҳаққи йўқ. Бу код — картангиз калити. Уни бериш — уйингиз калитини ўғрига топшириш билан баробар.

Шу боис номаълум шахс ўзини ким деб таништирмасин, телефонингизга келган тасдиқлаш кодини сир тутиш. Шубҳали манзилларга кирманг. Сизга кимдир “текин пул”, “совға” ваъда қилиб ҳавола юборса, унга асло босманг. Банк иловаларингиз (Click, Payme, Uzum) учун мураккаб пароллар қўйинг ва иловага киришда бармоқ изи (Face ID/Touch ID) ҳимоясини фаоллаштиринг. Интернет орқали харидлар қилиш учун асосий картангиздан фойдаланманг.

Пуллар барибир ечиб олинса, вақтни бой бермай қўйидагиларни бажаринг. Банкка кўнглироқ қилинг ёки илова орқали картангизни зудлик билан блокланг. Бу фирибгар қолган пулларни ҳам ечиб олишининг олдини олади. Ички ишлар вазирлигининг Киберхавфсизлик марказига (102 ёки махсус ботлар орқали) мурожаат қилинг. Тўлов чеки ва фирибгарнинг телефон рақамини сақлаб олинг. Бу суриштирув учун жуда муҳим.

Рухшуносликда бу ҳаётдан орқада қолиш кўркуви, деб аталади. Инсон доимий равишда “мен ниманидир ўтказиб юборяпман”, “бошқалар мендан кўра яхшироқ яшаяпти”, деган хавотир билан кун ўтказади. Бу эса одамни ўз атрофидаги инсонлардан, оиласи ва дўстларидан узоқлаштириб, ички қабиҳлик ва тушқунлик ботқоғига тортади.

Технологиялардан бутунлай воз кеча олмаймиз ва бунинг иложи ҳам йўқ. Бироқ мувозанатни тиклаш ўз қўлимизда. Бунинг учун қўйидаги қадамлар ҳақида ўйлаб кўриш лозим. Куннинг муайян соатларида (масалан, овқатланиш пайтида ёки ухлашдан бир соат олдин) телефонни бутунлай ўчириб қўйиш ёки узоқроқ тутиш керак. Дўстлар билан ижтимоий тармоқда ёзишгандан кўра, ҳафтада бир марта бўлса ҳам жонли учрашиб, чой устида дилдан суҳбатлашиш зарур. Экран ортидаги ҳаётнинг катта қисми шунчаки “чиройли кадр” эканини, ҳаёт эса ўз қийинчиликлари ва оддийлиги билан гўзал эканини англаб етиш лозим.

Бир сўз билан айтганда, технологиялар бизни масофавий жихатдан яқинлаштирган бўлса-да, руҳий жихатдан узоқлаштирди. Бугунги кун инсонининг энг катта вазифаси — экранларга боғланиб қолган диққатини яна ўзига, ўз оиласига ва яқинларига қайтаришдир. Зеро, чинакам бахт ва хотиржамлик телефон экранидида “лайк”ларда эмас, балки суҳбатдошинингизнинг самимий табассуми ва сизга бўлган жонли эътиборида яширинган.

КЎНГЛИДАГИ ГАПЛАР

Тўй жуда гўзал ўтди. Ҳамма ҳавас билан қаради. Аммо тўйдан кейин бир неча ҳафта ёки ой ўтиб, янги келинчақ ўз ичиди тушунарсиз бир бўшлиқ, доимий йиғлаш истаги, кўркув ва сурункали чарчоқни ҳис қила бошлади.

Хуршида МАМАНОВА, психолог.

“Менга нима бўляпти? Ахир ҳамма нарсам етарли-ку, нега бахтни ҳис қилмаяпман?” мазмунидида савол келинини ич-ичидан қийнайди. Лекин буни ҳеч кимга айтолмайди. Уни “ношукр”ликда ёки “шароитни писанд қилмаслик”да айбашларидан кўрқади.

Келинлик даври тушқунлиги — қиз боланинг янги муҳитга, мутлақо бегона одамларнинг тартиб-қоидаларига мослашиш давридаги кучли сиқилиш натижасидир. Инсон ўз уйида йигирма йилдан ортқ вақт давомидида маълум бир эркинликда, ўз одатлари билан яшайди. Турмушга чиққач эса, бир кунда унинг роли бутунлай ўзгаради. Энди нафақат рафиқа, балки келин, бека, келажакда она. Энг ёмони, жамият келиндан хато қилмасдан, чарчамасдан ва доимо табассум билан хизмат қилишни истади. Мана шу улкан ижтимоий босим ва ўз “мен”ини йўқотиш кўркуви тушқунликини келтириб чиқаради.

ҲАҚИҚИЙ ҲАЁТ ДАБДАБА ВА ИСРОФ БИЛАН ЎЛЧАНМАЙДИ

Ижтимоий мажбурият ва орзу-ҳавас ўртасидаги мувозанат

Ўзбек жамиятида тўй шунчаки икки ёшнинг оила қуриши эмас, балки оиланинг жамиятдаги ўрнини, ижтимоий маъқеини, иқтисодий имкониятларини кўрсатувчи маросимдир. Тўйларга бўлган муносабатни кузатиш орқали халқимизнинг асрий қадриятларини ҳам, бугунги куннинг ижтимоий зиддиятларини ҳам яққол кўриш мумкин.

Шоҳсанам НАЖМИДДИНОВА, Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети магистранти.

Авалло, бу тадбир маҳалла ва қариндош-уруғ олдидаги қарзни узиш, “биз ҳам эл қаторимиз”, деб ҳисобот бериш сифатида кўрилади. Унинг баҳонасида узоқлашиб кетган қариндошлар йиғилади, гина-қудуратлар унутилади. Ўзбек тўйларининг энг катта ҳаракатлантирувчи кучи — “орзу-ҳавас” ва “андиша”. Тўй соҳиби дастурхон безашда ёки санъаткор танлашда кўпинча ўз дидидан кўра, атрофдагиларнинг кутилаётган баҳосига суанади. “Фалончининг тўйидан кам бўлмасин”, “Одамлар гапириб юрадиган бўлсин”, деган фикр иқтисодий мантиқдан устун келади. Кейинги пайтда бу ҳолат ўзига хос мусобақага айланиб қолгандек таассурот уйғотаяпти. Дунёнинг кўплаб давлатларида инсонлар ўз даромадига қараб тўй қилса, бизда тўй учун йиллаб пул йиғилади, зарурат тугилганда, катта миқдорда қарз ёки кредит олинади.

Кузатувлар шуни кўрсатадики, оиланинг моддий аҳволи қанчалик оғир бўлмасин, у тўй ҳаражатларини қисқартиришга осонликча рози бўлмайди. Кейинги йилларда тўйларни ихчамлаштириш бўйича тарғиботлар олиб борилаётган бўлса-да, ички ижтимоий эҳтиёж барибир устунлик қилмоқда. Меҳмон сони камайса, дастурхоннинг сифати қимматлашяпти.

Ҳаётимиздаги бошқа маросимлар (бешик тўйи, хатна тўйи, таъзия ва ундан кейинги тадбирлар) ҳам худди шундай кучли ижтимоий назорат остида ўтади. Айниқса, таъзия маросимларида қайғу чекаётган оила бир вақтнинг ўзида юзлаб меҳмонларни кутиб олиш, уларни овқатлантириш, ташкилий ишлар билан ҳам банд бўлишга мажбур. Бу эса инсоний туйғулардан кўра, урф-одатларнинг ижроси биринчи ўринга чиқиб қолаётганини кўрсатади.

Умумий ҳулоса шундан иборатки, тўй ва маросимларни соғломлаштириш фақат давлатнинг буйруқлари ёки қонунлари билан ҳал бўладиган масала эмас. Қачонки жамиятда инсоннинг маъқеи қилган тўйининг ҳашаматидан кўра, фарзандига берган билими ва маънавияти билан ўлчана бошланса, ижтимоий мажбурият ва орзу-ҳавас ўртасидаги асл мувозанат қарор топади.

Келинлик даври тушқунлиги — ундан қандай чиқса бўлади?

Ушбу ҳолатни қандай енгил мумкин? Бу руҳиятнинг мослашиш жараёни. Ички инқироздан чиқиш учун қўйидагиларга амал қилиш керак. Туйғуларни ичга ютмаслик лозим. Чунки йиғилиб қолган дард барибир қачондир касаллик ёки катта қанчал бўлиб портлайди. Ишончли инсон билан ички кечинмаларни бўлишини зарур.

Ўзингизга вақт беринг ва мукамалликка интилманг. Бир кунда идеал келин, пазанда ва бека бўлишини иложи йўқ. Хато қилишдан кўрқманг. Янги оиланинг урф-одатларини аста-секинлик билан, ўз соғлигингизни қурбон қилмаган ҳолда ўрганинг. Уй ишларидан ташқари, ўзингиз яхши кўрадиган кичик бўлса-да машғулотлар (масалан, китоб ўқиш, парвариш, ширинлик пишириш)га вақт ажратинг.

Чегараларни ширин тил билан сақланг. Агар қайнонанинг ёки бошқа оила аъзоларининг босими бўлса, бунга ички алам ва сукут билан жавоб берманг. Муомала маданиятини сақлаган ҳолда, чиройли ва ҳурмат билан ўз ҳолатингизни тушунтиришни ўрганинг. Сукут сақлаш қарши томонга “унга шундай муносабат қилса бўлаверади”, деган янглиш фикрни беради.

Хоразм вилоятида
30-70 ёшдаги аҳоли ҳамда
маҳалла ходимларининг
“ЖИСМОНИЙ
ТАЙЁРГАРЛИК ДАРАЖАСИ”
синовдан ўтказилди.

Тошкент шаҳар ички ишлар
органларида хизмат қилаётган
ёш ходимлар ўртасида
“ЭНГ ЯХШИ КИТОБХОН”
кўрик-танлови ўтказилди.

Электр таъминотидаги
узилишлар белгиланган
вақтда бартараф этилмаса,
КОМПЕНСАЦИЯ ТЎЛАШ
ЙЎЛГА ҚЎЙИЛАДИ.

Mahalla

№ 78

2026 ЙИЛ
26 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

Маҳалла кутубхонасида ҳали ўз тақдирини ёзиб улгурмаган
болаларнинг келажаги китоблар билан учрашади

7

ҲАЁТ САБОҒИ

2006 йилни эсласам, кўз олдимга қоронғилик келади. Ўша бахтсиз ҳодисадан кейин кўзим кўрмай қолди. Бир зумда ҳаётим ўзгарди. Мен оилада беш фарзанднинг учинчиси эдим. Ёшлигим, орзуларим, келажак ҳақидаги тасаввурларим бор эди. Энди эса олдимда бошқа бир ҳаёт турарди. Мен биринчи гуруҳ ногиронига айландим...

“КЎЗИМ КЎРМАСА ҲАМ КЎНГ ЛИМДАГИ НУРЛАР МУНАВВАР”

Омонулла ФАТҲУЛЛАЕВ,
Миришкор тумани.

Бир мuddат ўтгач англадимки, кўзим кўрмай қолиши мумкин, аммо ҳаётга бўлган қарашим кўр бўлиб қолмаслиги керак. Ўша кунлардан кейин ўзимга битта саволни кўп бердим: “Энди мен нима қиламан?” Жавобни аста-секин ўзим топдим. Ҳаётим тўхтаб қолишига рози бўлмадим.

Ёшлигимдан тадбиркорликка қизиқардим. Ҳаммаси иккита кўзи харид қилишдан бошланди. Икки кўзи — бутун қарасам, жуда кичик бошланиш экан. Аммо ўша пайтда мен учун улар катта умид эди. Қўйлар кўпайди, тажрибам ошди. Кейинчалик беш гектар ер ажратиб берилди. Биз у ерга ўз ташаббусимиз билан электр олиб бордик, сув масаласини ҳал қилдик. Далани ўзимизга мослаштирдик. Мен учун бу ҳаётимни қайтадан қураётган жой эди.

Фақат тадбиркорлик билан чекланиб қолишни ҳам истамадим. Соғлом инсонлар қатори ўқишни, билим олишни хоҳлардим. 2019 йилда Ўзбекистон Миллий университетининг тарих факультетида бакалавриятга ўқишга кирдим. Ўқиш осон кечмади. Лекин мен учун қийинчиликнинг ўзи янгилик эмас эди. Бакалаврни тугатдим, кейин магистратурани ҳам тамомладим.

Бугун ҳўжалигимизда 192 та қўй бор. Ўтган йил даромадимиз қарийб 150 миллион сўмни ташкил қилган бўлса, бу йил 200 миллион сўмдан ошди. Мамлакатимизда тадбиркорларга яратилаётган имкониятларни ҳам доим кузатиб бораман. Чунки имконият бор жойда ундан фойдаланиш учун, энг аввало, одамнинг ўзида ҳаракат бўлиши керак.

Менимча, инсонни ногиронлиги эмас, умидсизлиги тўхтатади. Қандайдир бир кун келиб ҳамма нарса ўз-ўзидан яхши бўлиб қолишини кутиш мумкин. Мен эса кутишдан кўра, ҳаракат қилишни танладим.

Ҳаётдаги энг катта сабоғим — аввал сабр, кейин билим, сўнгра ҳаракат бўлди. Инсон йиқилиши мумкин. Аммо йиқилган жойида қолиб кетмаслиги керак. Чунки баъзан инсоннинг энг катта имконияти айнан энг оғир кунларидан кейин бошланади. Мен учун қоронғилик ҳаётнинг охири бўлмади. Аксинча, ўша қоронғилик ичйда ўз йўлимини топишни ўргандим.

Саҳифани
“Mahalla” муҳбири
Шаҳноза ХАЛИЛОВА
тайёрлади.

Иродасиз вужуд, бу — имконсиз йўлдан дарак!

Спорт ҳақида кўп гапирамиз. У саломатлик учун керак, деймиз. Эрталаб югуриш, велосипед ҳайдаш, сузиш, машқ қилишни тавсия қиламиз. Лекин баъзан спортнинг инсон ҳаётидаги ҳақиқий ўрнини бировнинг тақдири орқали кўрмагунча, бу гапларнинг маъносини чуқур ҳис қилмаймиз.

Шаҳноза ХАЛИЛОВА.

Аброр Ортиқовнинг ҳаётига назар ташласангиз, спортни шунчаки жисмоний машғулот, деб аташ қийин. 2010 йилда 11 ёшли Аброрни поезд уриб кетди. Оёғи сон қисмидан ампутация қилинди. Болалик бир зумда ўзгарди. Кечагина тенгдошлари билан югуриб ўйнаган бола энди бир оёқ билан яшашни ўрганиши керак эди. Энг оғири эса жароҳатнинг ўзи эмас, “энди нима бўлади?” деган савол эди.

Аваллига у ҳам бу воқеага ишонгиси келмади. “Нега мен?” деган саволга жавоб излади. Атрофдагиларнинг қарашини, баъзи болаларнинг мазахи ҳам унга осон ботмади. Аммо вақт ўтиши билан Аброр бир нарсани англай бошлади: ҳаётни ортга қайтариб бўлмайди, лекин уни давом эттириш мумкин. Унинг спорт билан муносабати ҳам шу ердан бошланди.

Аброр дўстининг велосипедига қайта минганида, биринчи уринишлар осон кечмади. Мувозанатни сақлай олмай йиқилди, танаси кўжарди. Яна турди. Яна минди. Яна йиқилди. Бир неча мартадан кейин эса велосипед унинг учун шунчаки ҳаракатланиш эмас, ўзини қайта кашф этиш воситасига айланди.

Кунлардан бир куни Ғазалкент йўлидаги оддий бир сайр унинг ҳаётидаги яна бир бурилиш нуқтаси бўлди. Уни велоспорт мураббийи Достон Олламов кўриб қолди ва профессионал шугулланишни таклиф қилди. Шундан кейин машғулотлар бошланди. Қизиги, Аброрни спортга ўргатаётган мураббийнинг ўзи ҳам унинг имкониятини синаб кўриш учун бир оёқ билан велосипед педалини айлантириб кўради. Бир неча метр ҳам юра олмайди. Аброр эса бу ҳаракатни кундалик машғулотга айлантиради. Унинг учун спорт энди “қила олсам керак”, деган истак эмас, “қиламан” деган қарор эди.

Натижа кўп куттирмади. 2022 йилда у Душанбе шаҳрида ўтказилган Пара велоспорт бўйича Осиё чемпионатида Ўзбекистон терма жамоаси сафида қатнашиб, С2 тоифасида кумуш медалга сазовор бўлди. 2023 йилда эса Осиё чемпионатида “шоссе” пойғасида бронза медал олди. Ўша йилги “трек” чемпионатида ҳам бир нечта йўналишларда кучли натижалар қайд этди.

ҲАРАКАТНИНГ ҲИҚМАТИ

Иродасиз вужуд, бу — имконсиз йўлдан дарак!

Бир вақтлар велосипедга қайта минишнинг ўзи катта жасорат бўлган бола кейинчалик халқаро мусобақаларда Ўзбекистон шарафини ҳимоя қила бошлади. Спорт унинг йўқотган оёғини қайтармади, аммо ўзига ишончини унга берди. Спорт унинг ҳаётнда жисмоний ҳаракатдан руҳий ҳаракатга айланди. Танаси машқ қилгани сари иродаси ҳам чиникди. Мусобақа олдида хаяжон, мағлубият эҳтимоли, янада кўпроқ машқ қилиш зарурати — буларнинг барчаси уни ҳаётнинг бошқа синовларига ҳам тайёрлади.

Балким, спортнинг энг катта қиймати ҳам шундадир. Биз кўпинча спортни фақат чемпионлар учун, деб ўйлаб қўямиз. Гўё медал олиш учунгина югуриш, велосипед ҳайдаш ёки машқ

Шифокорлар ҳам темирдан эмас. Кунига ўнлаб бемор, навбат, оғир ҳолатлар, чарчоқ, масъулият — буларнинг бари инсонни ҳолдан тойдиради. Баъзан шифокор учун одатий бўлиб қолган гап бемор учун ҳаётидаги энг кўрқинчли жумла бўлиши мумкинлигини унутиб қўйиш ҳам шундан келиб чиқади. Шу сабаб тиббиётда касбий маҳорат фақат касалликни аниқлаш ёки дори танлаш билан ўлчанмаслиги керак.

Беморни ортиқча кўрқитмаслик — касалликни яшириш дегани эмас. Ёлгон умид бериш — меҳрибонлик эмас. “Ҳаммаси яхши бўлади”, деб асоссиз ваъда бериш ҳам, “аҳволингиз жуда ёмон”, деб текширувсиз ҳукм чиқариш ҳам масъулиятсизлик. Энг тўғри йўл — ҳақиқатни беморнинг руҳий ҳолатини ҳисобга олган ҳолда, тушунарли, аниқ ва эҳтиёткор етказиш.

қилиш керакдек. Аслида эса ҳар бир инсон учун спортнинг ўз медали бор. Кимдир унинг орқали ортиқча вазндан халос бўлади, кимдир касалликнинг олдини олади, яна кимдир руҳан енгиллашади. Яна кимдир Аброр сингари спорт орқали ҳаётини бутунлай бошқача йўналишга буриб юборади.

Спорт билан шугулланиш учун чемпион бўлиш шарт эмас. Бутун ўттиз дақиқа юриш ҳам бошланиш бўлиши мумкин. Эрталабки машқ, сузиш, велосипед, югуриш — қайси бири инсонга мос бўлса, шуниси етарли. Муҳими, танани ҳаракатга, иродани интизомга ўргатиш.

Аброрнинг ҳаёти бизга спорт фақат танани эмас, инсоннинг ўз тақдирини муносабатини ҳам ўзгартири олишини кўрсатади. Балки шунинг учун бугун спорт ҳақида яна бир бор гапиришдан кўра, спортни бошлаш ҳақида ўйлаш вақти келгандир.

МУЛОҲАЗА

МАҲАЛЛА
КУТУБХОНАСИ

САҲИФАЛАР ТАҚДИРЛАР ҲАҚИДА СЎЗЛАГАНДА-Я...

Болалигимда ўқитувчи бўламан, деб ўйламаганман. Ҳатто китоб ўқишни ҳам унчалик хуш кўрмасдим. Китоб мен учун мактабда ўқилиши керак бўлган дарслик, бажарилиши шарт бўлган вазифа эди, холос.

Феруза РАҲМАТУЛЛАЕВА,
Деҳқонбод туманидаги
“Оқиртма” маҳалласи.

Бир куни маҳалламиздаги кутубхонага кириб қолдим. Кутубхоначи опа менинг китобларга қизиқмаслигимни биларди. Шундай бўлса-да, жавондан бир китобни олиб, қўлимга тутқазди.

— Ўқиб кўр. Балки китоб сенга ўзинг ҳақингда нимадир айтиб берад, — деди. Унинг гапига қизиқиб, китобни уйга олиб кетдим. Ўша кеча уни ўқий бошладим. Китобдаги воқеалар, қаҳрамонларнинг тақдири мени ўзига тортиди. Энг муҳими, мен китоб орқали инсон ҳаётини бошқача кўра бошладим. Ҳар бир одамнинг орзуси, қийинчилиги, танлови борлигини англадим.

Китобни ёганимда, ўзимга биринчи марта жиддий савол бердим: “Мен ҳам бировнинг ҳаётига яхшилик билан таъсир қила оламанми?”

Шундан сўнг бошқа китобларни ҳам ўқий бошладим. Ҳар бир китоб менга янги дераза очгандек бўларди. Бири одамларни тушунишни, бири сабр қилишни, яна бири орзу қилишдан кўрқмаслиқни ўргатди. Йиллар ўтиб, ҳаётимда турли синовлар бўлди. Айрим пайтлар “қўлимдан келмайди”, деган фикрга борган кезларим ҳам бўлди. Шундай пайтларда болалигимда ўқиган ўша китоб ёдимга турарди. Яна китобга мурожаат қилардим....

Бугун ўйлаб қарасам, менинг тақдиримда китобнинг ўрни катта экан. У менга тайёр ҳаёт бермади. Мен учун қарор ҳам қабул қилмади. Аммо танлаш, излаш, ўрганиш ва ўз йўлимини топиш учун фикр берди.

Энг қизиги, ўша китобни мен катта шаҳар кутубхонасидан эмас, маҳалламиздаги кичик кутубхонадан олган эдим. Шунинг учун бугун маҳалла кутубхонаси ҳақида гап кетганда, мен уни оддий китоб сақланадиган хона, деб тасаввур қила олмаймам.

Мен учун у — бир боланинг орзуси биринчи марта уйғонадиган жой. У ерга кирган ҳар бир бола қандайдир китобни қўлига олади. Балки у китобнинг бир саҳифаси унинг бутун ҳаётига таъсир қилар. Балки бугун сукутда китоб ўқибётган қиз эртага олим, шифокор, ўқитувчи ёки ёзувчи бўлар...

...Улгайгач, ўқитувчилик касбини танладим. Ҳозир ҳам маҳалламиз кутубхонасига бориб тураман. У ерга кирганимда, болалигимдаги ўша кичик қиз кўз олдимга келади. Ўша куни қўлига китоб тутқазилган қиз...

Балки ўша китоб менга ўқитувчи бўлишимни тўғридан-тўғри айтмагандир. Аммо у менга одами, ҳаётни, танловни тушунишни ўргатди. Кейин эса мен ўз йўлимини топдим. Мен учун маҳалла кутубхонаси — жавонларда китоблар териб қўйилган жой эмас. У ерда ҳали ўз тақдирини ёзиб улгурмаган болаларнинг келажаги китоблар билан учрашади.

Бугун мен ўқитувчиман. Ҳар куни ўнлаб болалар билан мулоқот қиламан. Ва баъзан бир ўқувчимга китоб тавсия қилар эканман, ичimdан шундай ўйлайман: “Балки бу китоб сенинг ҳам тақдирингда қолар...”

ЎЗБЕКИСТОН БАДИЙИ
АКАДЕМИЯСИДА немис
рассоми Паула Модерсон-
Беккер таваллудининг
150 йиллигига бағишланган
кўргазма очилди.

Пойхатимизда
“ТУРКИЯ ВА
ЎЗБЕКИСТОННИНГ
МАДАНИЙ АЛОҚАЛАРИДА
ТАРЖИМАНИНГ ЎРНИ”
мавзусида халқаро учрашув
бўлиб ўтди.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
Россия олий таълим
муассасаларида таҳсил олиш
имкониятларига бағишланган
халқаро таълим кўргазма-
ярмаркаси ташкил этилди.

8 Аждодларимиз “улуш”ни фақат олинадиган нарса
деб эмас, қўшиладиган ҳисса деб ҳам тушунган

2026 ЙИЛ
26 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

№ 78

Mahalla

ЙИЛЛАР ВА ЙЎЛЛАР...

ҲИДОЯТ БЕКАТИ

Яқин қариндош билан ҚУДА-АНДА БЎЛИШ ЖОИЗМИ?

Карима СУЛТОНОВА.
Андижон вилояти:

— Динимизга кўра, яқин қариндошлар би-
лан қуда-анда бўлиш афзалми ёки бегона-
лар билан бу риштани боғлаш, жоизми?

Ўзбекистон мусулмонлари идораси
Фатво маркази:

— Маълумки динимиз бегоналар билан қуда-анда
бўлишга тарғиб қилиб, унинг афзал эканини таъкид-
лайди.

Ҳазрати Умар розияллоху анҳу замонларида одам-
лар Бани Соиб қабиласининг жуда озгин, нимжон,
касалмандлигидан шикоят қилишди. Ҳазрати Умар
розияллоху анҳу суриштириб кўрсалар, қабиладагилар
ўзларидан бошқага қиз ҳам беришмас, олишмас ҳам
экан. Шунда ҳазрати Умар розияллоху анҳу: “Бошқага
қиз бериб, ўзгалардан қиз олинглар, саломатлигингиз
яхшиланади”, дебдилар. Бу ҳолат қабила одамларининг
соғлигини яхшилабгина қолмай, қабилалар, қавмлар
ўртасидаги ижтимоий муносабатларни ва алоқаларни
кенгайтиришга ҳамда қариндош-уруғчиликнинг ривож
топишига ҳам сабаб бўлди.

Имом Шофеъий раҳматуллоҳи алайҳ: “Агар
бирор қавм қизларини бошқа бегона қавмга
узатмас, худди шундай бегона қавмдан қиз
олмас экан, бўлакак авлодининг ақли етук
бўлишида шубҳа бор”, деганлар.

Ибн Қудома раҳматуллоҳи алайҳ: “Бегона билан
оила қуриш. Сабаби, фарзанд қобилияти ва зукко
бўлади”, деганлар. Мутафаккир олим ва ҳаким Абу
Али ибн Сино ҳам “Тиб қонунлари” китобида қатор
касалликларнинг наслдан-насла ўтишини, суяк сури-
шини ва яқин қон-қариндошлар орасидаги никоҳнинг
зарарли оқибатларини алоҳида кўрсатиб ўтган.

Мутахассисларнинг айтишича, бир-бирига бегона
бўлган эру хотиннинг туғилажак боласига қараганда,
қариндошлар ўртасида туғилажак болада ирсий ка-
саллик хавфи 3-4 баравар кўплиги ва турли нуқсонлар
кузатилади.

Шундай экан, динимиз яқин қариндошлар билан
қуда-анда бўлишга рухсат берса-да, яқин қариндош-
лардан бошқа билан оила қуришга тарғиб қилиб, уни
бир қанча афзалликларини баён қилган. Зеро, туғила-
жак фарзандларнинг соғломлиги, ақлу заковатининг
ўткирлиги, қонининг янгиланиши, миллатчилик ва
уруғчилик кескинлашиб кетишининг олдини олиш
каби бир қанча ҳолатларга яқин қариндошлардан бошқа
билан оила қуриш сабабдир.

“Улуш”нинг асл ҳикмати қандай?

Баъзи сўзлар борки, уларда оддий лугавий бирликдан ташқари халқнинг турмуш
тарзи, дунёқараши, қадрияти ва ҳатто ҳаёт фалсафаси мужассам. “Улуш” ана шундай
сўзлардан бири.

Бугун “улуш” деганда, аввало, бирор нарсанинг ҳиссаси,
бўлаги, тегишли қисми кўз олдимизга келади. Масалан, “Бу
ишда унинг ҳам улуши бор”, деймиз. Яъни қилинган меҳнат,
эришилган натижа ёки умумий хайрли ишда ҳар кимнинг ўз
ҳиссаси мавжуд.

Аммо бу сўзнинг яна бир нозик маъноси бор. Халқ тили-
да “улуш” — насиба, ризқ, тақдир этилган ҳисса маъносини
ҳам англатган. “Ҳар ким ўз улушини олар”, “ризқ-рўзимизга
яраша улушимиз бор” каби ибораларда сўз энди оддий ҳисса
эмас, инсонга насиб этган ризқ ва бахт маъносини касб этади.

Қизғиш шундаки, бу икки маъно бир-биридан узоқ эмас.

Биринчиси, инсоннинг жамиятга қўшган ҳиссасини билдир-
са, иккинчиси, ҳаёт унга берган насибани англатади.

Масалан, бир оилада фарзандлар ўртасида мерос тақ-
симланса, ҳар бирининг ўз улуши бўлади. Аммо дастурхон
атрофида “бу ҳам сенинг улушинг” дейилганда, гап фақат

СЎЗЛАРДА МАЪНО БОР, МАЪНОДА ФИКРАТ

бир бўлак таом ҳақида эмас. Унда меҳр, меҳ-
мондўстлик ва “сенинг ҳам ҳаққинг бор”, деган
тушунча мужассам.

Шу жиҳатдан “улуш” сўзи халқимизнинг
адолат ва насиба ҳақидаги қарашларини ҳам
ўзида акс эттиради. Бирор ишга киришган инсон
ўз ҳиссасини қўшади, ҳаёт эса унга ўз насиба-
сини беради.

Аждодларимиз “улуш”ни фақат олинадиган
нарса деб эмас, қўшиладиган ҳисса деб ҳам
тушунган. Хайрли ишда улуш қўшиб, эл-орт
ташвишида елкадош бўлиш, бировнинг оғирини
енгли қилиш — буларнинг барчаси халқимиз-
нинг маънавий дунёсида қадрланган.

Бугун ҳам “улуш” сўзи тилимизда яшаб
келмоқда. Фақат унинг маъноларга чуқурроқ
назар ташласак, оддий бир сўз ортида катта
ҳақиқат турганини англаймиз: инсон ҳаётдан
ўз улушини олади, аммо ҳаётга ҳам ўз улушини
қўшиб яшайди.

Балки сўзнинг энг гўзал маъноси ҳам шун-
дандир — насибани кутишдан олдин, эзгуликка
ўз улушининг қўшишинг керак.

“Етти пир” —

тарихни англашнинг етти манзили

Баъзи манзиллар борки, уларга оддий сайёҳ сифатида кириб бориб бўл-
майди. У ерга инсон, аввало, қалби билан қадам қўяди. Зиёратгоҳларда-
ги сукут, асрлардан сўзловчи меъморий обидалар, аждодлардан қолган
маънавий мерос ва инсонни эзгуликка чорловчи ўғитлар ҳар қандай
меҳмонни ўйга толдиради.

Зариф КОМИЛОВ,
журналист.

“Етти пир” мажмуаси Хожа Абду-
ҳолиқ Ғиждувонийдан бошланиб, Хожа
Ориф Ревгарий, Хожа Маҳмуд Анжир
Фағнавий, Хожа Али Ромитаний, Хожа
Муҳаммад Бобо Самосий, Хожа Саййид
Амр Кулол ва Хожа Баҳроуддин Нақшбанд
каби буюк сиймолар меросига туташадиган
зиёрат йўли Бухоронинг энг муҳим маъна-
вий-туристик брендларидан бирига айланиб
бормоқда.

Энг таъсирчан манзилларидан бири,
шубҳасиз, буюк мутасаввиף Хожа Баҳроуд-
дин Нақшбанд зиёратгоҳидир. Нақшбан-
дия тариқати асосчиси сифатида танилган
Баҳроуддин Нақшбанд номи асрлар давомида
нафақат Мовароуннаҳр, балки бутун ислом
олами маънавий ҳаётида алоҳида ўрин тутиб

Бу гап оддий ота насиҳати бўлиб қол-
мади. Кейинчалик у Ашурали Жўраевнинг
ижодий мезонига айланди. Чунки ҳақиқий
журналист учун ёзишнинг ўзи эмас, ёзган
сўзи одамга таъсир қилиши, уни ўйланти-
риши, жамиятга наф келтириши муҳим.

Ашурали Жўраевнинг профес-
сионал журналистикадаги фаолияти
1983 йилдан “Ўзбекистон адабиёти
ва санъати” ҳафталигида бошланди.
Шу даврда унинг жамиятдаги долзарб
масалалар, экологик муаммолар, театр,
кино ва мусиқа санъатига бағишланган
мақола ва очерклари ўқувчилар эътибо-
рини қозонди.

Бу тахририят ўша даврнинг ўзига
хос ижодий мактаби эди. Одил Ёқубов,
Иброҳим Ғафуров, Маматкул Ҳазратқу-
лов каби талабчан ижодкорлар билан бир
сафда ишлаш ҳар кимдан катта билим,
саложият ва чиддам талаб қиларди. Ашурали
Жўраев ана шу муҳитда тобланди. У ҳар
бир мақолага оддий топиширқ сифатида
эмас, ўқувчи олдидаги масъулият, деб
қаради.

Устоз публицистик ижоддан бадий
адабиётга кириб келгач, унинг “Дастлабки
тўқнашув” номли илк ҳикояси 1976 йилда
“Тулистон” журналида чоп этилган. Ке-
йинчалик “Тошбақалар пойғаси”, “Юрак
бўронлари”, “Ўқ узган ким?”, “Сенга

МАНЗИЛЛАР СЎЗЛАГАНДА...

келган. Бугун ушбу қадамжо мажмуа, мақ-
бара, хонақоҳ, масжидлар, дахма ва сўфий-
лик тарихи музейини ўз ичига олган йирик
зиёрат маскани сифатида намён бўлмоқда.

“Етти пир” зиёрат йўналиши ўзи-
нинг бетакорлиги билан ажралиб ту-
ради. Унда бир неча асрлар давомида яшаб,
илм-маърифат ва тасаввуф тараққиётига
улкан ҳисса қўшган алломалар ҳаёти ва
мероси бир йўналишда мужассам.

Бугун зиёрат туризмга фақат сайёҳлик-
нинг бир йўналиши сифатида қараш камлик
қилади. Бу — тарихни ўрганиш, маънавий
меросни англаш, халқлар ўртасида мада-
ний мулоқотни кучайтириш, янги дўстлик
қўприқларини барпо этиш имкониятидир.
Шу маънода ҳар бир хорижий меҳмоннинг
Бухорога ташрифи — тарихимизни дунёга
танитиш билан бирга, худуд иқтисодиёти
учун ҳам янги имконият демакдир.

кўнгил берсам”, “Дил гавҳари”, “Танимадинг-а?”,
“Майсалар уйғонган тонг”, “Саҳифага сиғмаган
сатрлар” каби китоблари нашр этилди.

Ижодкор асарларида одамлар тақдирини, инсоннинг
ички кечинмалари ва жамиятдаги турли воқеалар акс
этади. Услуб жиҳатдан эса ҳолатни содда ва раво
тилда, баъзан юмор воситасида китобхонга етказган.
Шу боис унинг асарларини ўқиганда қаҳрамонлар
билан бирга яшагандек бўласиз.

Ашурали Жўраевнинг “Ижодкорни элга қалам
танитади”, деган фикри бор. Унинг ёзган мақола-
лари, очерклари, танқидий чиқишлари, суҳбатлари
ана шу қалам изидир. “Илтимосга қўннинг қолмасин”,
“Қайта қуриш ва санъатдаги муаммолар” каби мақо-
лалари ўзининг долзарблиги, қатъийлиги ва ҳужжат-
лилиги билан ажралиб турган. Айрим чиқишлари
ортдан жамоатчилик муҳокамалари юзгага келган.
Шу маънода Ашурали Жўраев учун журналистика
шунчаки касб эмас, ҳаёт тарзига айланган.

Ашурали Жўраев бугун қўллаб ёш ижодкорлар
учун устоз сифатида қадрланади. У қалам аҳлига доим
мақола ёзиш, таҳрир қилиш, композиция ва услуб
устида ишлаш, имло ва баён масалаларига жиддий
ёндашишни ўргатиб келган.

Аммо Ашурали аканинг устозлиги фақат касбий
сабоқ билан чекланмайди. Унинг одамларга бўлган
оқибати, эътибори ва самимияти ҳам кўпчиликка
ибрат.

Шогирдларининг иши билан бирга, ота-онаси,
фарзандлари, оилавий қувонч ва ташвишларига ҳам
қизиқиши — устозликнинг инсонпарварлик билан
уйғунлашган кўринишидир.

Ашурали Жўраев 1996 йилдан кейин ҳам
масъул вазифаларда ишлади. “Муштум” журна-
ли, “Афанди” газетаси ва “Тулхан” журналида бош
муҳаррирлик қилди. 1999 йилда унга “Ўзбекистонда
хизмат кўрсатган журналист” унвони берилган. У
Ўзбекистон Журналистлар ва Ёзувчилар уюшмала-
ри аъзоси сифатида ҳам ижодий фаолиятини давом
эттириб келмоқда.

Бугун 70 ёшни қарши олаётган ижодкорнинг
ортага қараб баҳолайдиган мероси салмоқли. Унинг
ўнлаб китоблари, юзлаб мақолалари, публицистик ва
бадиий асарлари, шогирдлари ва энг муҳими, ўқувчи
хотираси бор.

Етмиш ёш — ижодкор учун йиллар тажрибаси
билан янги сатрларга йўл очадиган давр. Устознинг
бу ижодий йўлда уч тушунча — қалам, ҳақиқат ва
оқибат бир-бири билан уйғун.

Шу боис унинг 70 ёшини фақат бир сана сифатида
эмас, ўзбек журналистикаси ва адабиётида ўз ўрнига
эга ижодкорнинг босиб ўтган сермазмун йўлига
назар сифатида қабул қилиш мумкин. Зеро, инсон
ҳаётининг йиллари саналар билан ўлчанса, ижодкор
умрининг ҳақиқий ўлчови — эл хотирасида қолган
сўзларидир.

Саҳифани
“Mahalla” мухбири
Шахноза
РАҲИМХЎЖАЕВА
тайёрлади.

Ушбу сон
саҳифаларидаги
барча мақолалар
матнини мусаххас
Феруза ФУЗАЙЛОВА
ўқиди.

Mahalla

Ўзбекистон маҳаллалари уюшмасининг
ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий
газетаси

Бош муҳаррир:
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Дизайнерлар:
Лазиз Мейликов, Шерзод Маманов

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси
ҳузуридаги Аxbорот ва
оммавий коммуникациялар
агентлиги томонидан
2024 йил 7 майда
№271590 рақами билан
давлат рўйхатидан ўтказилган.

Муассис:
«MAHALLA DAVRIY NASHRLARI» МЧЖ
Тахририят манзили:
100192, Тошкент шаҳри
Мустақиллик шох кўчаси 59-уй.
Телефонлар:
71 233-39-89, 71 233-10-92.
Нашр кўрсаткичи: 148.

«Шарқ» НМАК босмахонасида
чоп этилди.

Босмахона манзили:
Тошкент шаҳри
Буюк Турон кўчаси 41-уй.

Газета тахририят компьютер марказида
саҳифаланди ва офсет усулида босилди.

Ўлчам: А2, 4 б.т.
8 345 нусхада чоп этилди.
Буюртма №: Г-920

